

Işığında

ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHÂB'IN

SELEF AKİDESİ

derleyen

AHMED BİN ABDULKERİM NECÎB

KİTAB VE SÜNNETE DAVET YAYINLARI

Kitapları, Risaleleri ve Fetvaları Işığında
ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHÂB'IN

SELEF AKİDESİ

derleyen
Ahmed bin AbdulKerim Necîb

KİTAB VE SÜNNETE DAVET YAYINLARI
2013/1434

özgün ismi

فصل الخطاب

في بيان عقيدة الشيخ محمّد بن عبد الوهّاب

كما وردت في كتبه و رسائله و فتواه

Kitapları, Risaleleri ve Fetvaları Işığında Şeyh İmam Muhammed bin AbdulVehhâb’ın Akîdesinin Beyanı Konusunda Son Noktayı Koyan Sözler

derleyen
Ahmed bin AbdulKerim Necîb

önsöz
Asım bin AbdUllah el-Karyûtî

müracaat ve yorum
Şeyh Salih Abbûd
(Davet ve Din Usûlü Fakültesi Eski Dekanı)

tercüme
Ebu Turab Murad bin AbdurRahman es-Sivasi

tashih ve yayına hazırlama
Ebu Umeyr bin Muhammed et-Turki

irtibat:
kitabvesunnet@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Şüphesiz ki Hamd Allah'ındır. O'na hamd ederiz. O'ndan yardım dileriz ve O'ndan bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerimizden O'na sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak yoktur. Allah kimi de saptırırsa onu doğru yola hidayet edecek kimse yoktur. Şehadet ederim ki 'La ilahe illâ Allah', O tektir, ortağı yoktur, Muhammed O'nun kulu ve resuludur.

Konuya gelince, İmam Buhari (rahimehUllah) 'Sahih' isimli eserinde (1/19) Ammar bin Yasir (radiyAllahu anh)'tan rivayetle şu hadisi ta'lik[1] etmiştir:

"Üç haslet vardır ki bunları yerine getiren kimse îmânı da cem' etmiştir: İnsâflı olmak, tanıdığı tanımadığı herkese selam vermek, yokluk içinde olduğu halde infak etmek."[2]

Mezkûr sıfatların ilki insâf sıfatıdır. Bunun hikmeti ise şudur ki bir kul insâf sıfatı ile muttasıf olduğu vakit Mevlâsının kendisine vâcip kıldığı hiçbir ameli terk etmeden edâ eder. Yine bu kul, Mevlâsının yapılmasını nehiy ettiği tüm hususlardan da uzak durur. Bu şekilde bir amel de îmânın tüm rükunlarını cem' eder.[3]

İnsâf kula ilk olarak nefsinin hakîkatini gösterir. Kul da bu hakîkat ışığında Mevlâsını, ulûhiyetin sahibi Subhânehû ve Teâlâ'yı tanır. Bu mârifetten de mü'minlerin ve Allah'ın sâlih kullarının haklarını koruyup gözetme hasleti neşet eder. İnsâf sahibi kul, diliyle mü'min kardeşine eziyet etmez. Beraber oldukları zaman onları korur gözetir, ayrı

[1] Yani onu isnad olmadan zikretmiştir. Onun cezm sıgası ile gelen hali -yanında- zikreden kişiden dolayı sahihtir. Temriz sıgası ile olan üzerinde ise bahis vardır.

[2] Bkz. Tağlik'ut-Ta'lik (2/36-40), Hafız İbn Hacer el-Askalani

[3] Feth'ul-Barî, 1/83

oldukları zaman da mü'min kardeşlerinden tehlikeleri savar. Onlarla iş yaparken ve onlarla olan tüm muâmelelerinde şerîatın emirlerine, hükümlerine, usûlüne ve âdâbına sıkı sıkıya bağlı olur.

Tüm bu sayılanlar, genel anlamda Müslümanların özbeöz hakkıdır. Durum bu iken ya mü'minlerin önde gelenlerinin; din ve ilim ehlinin, davette ve imanda daha yüce bir konumda olanların hakkı nasıl olur, değil mi?

Şüphe yok ki bu seçkin zevâtın hakkı daha daha öncelikli olur. Ey Müslüman kardeşim! İşte elinde tuttuğun bu risâle -inşeAllah okuman hayırlara vesîle olur- insâfın mânâlarından bir mânâdır. İnsafın sonucu olarak talep edilen 3 adet şer'î hak neşet eder:

a)Nefsin Hakkı: Sözde, düşüncede ve amelde doğruluktan ayrılmamak.

b)Rabbin Hakkı: Sahîh Tevhîd üzere hâlis bir biçimde ve tam anlamıyla kulluğu edâ etmek.

c)Müslümanların Hakkı: Müslümanları mümkün mertebe tanımak, bulundukları konumun ne derece doğru olduğunu bilmek, haklarında söylenen ve zikredilen hususların aslına vâkıf olmak.

Bu risâlenin başlığını okuyan okuyucu, eserin içeriğini de fark edebilir; Bu kitapçığın hedefi, pek çok topluluk arasında meşhûr olan Şeyh'in akîdesini araştırmaktır. Ama insanlar onu tanıma ve anlama konusunda 3 farklı gruba, 3 farklı görüşe ayrılmışlardır:

Birincisi: Onu âlim, imam ve müceddid olarak vasıflandıranlar

İkincisi: Onu âsî olmakla ve hakîkî akîdeden uzaklaşmış olarak vasıflandıranlar

Üçüncüsü: Onun hakkında şaşkınlık içinde olup da neye karar vereceğini bilemeyenler

Peki, bu meşhûr Şeyh'i hakkıyla tanıyabilmek için izlenmesi vâcib olan doğru ve şer'î tutum nedir? Özellikle de bu zat Şeyh Muhammed bin AbdulVehhab ise! Hasımlarının ve muhaliflerinin sözlerine bakarak mı onun hakkında hüküm vereceğiz!? Yoksa onun hakkında hüküm verirken, İslam'a ve müslümanlara tuzaklar kuran batılı müsteşrik ve düşünürlerin sözlerini mi esas alacağız? Yoksa tarîkatçıların ve yoldan çıkanların sözlerine mi bakacağız?

Şüphe yok ki yukarıda zikredilen tüm bu kaynaklar, Allahu Teâlâ'dan haşyet duyan takva sahibi her mü'min kulun nezdinde insâf sıfatına muhaliftir. Göz ardı edilmesi mümkün olmayan, olmazsa olmaz olan doğru tutum; bu zatın durumunu, akîdesini, düşüncesini ve hareket metodunu net bir biçimde ortaya koyan telif edilmiş eserlerine ve kitaplarına bakarak karar vermektir.

Bu görevin icrâsı için ne yapılmıştır? Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın eserlerine ve kitaplarına müracaat edilmiştir; genç ve asîl kardeşimiz sevgili öğrenci Ahmed bin AbdülKerîm'in, Şeyh'in akîdesinin özü hakkında ortaya koyduğu çalışmaya bakılmıştır. Genç kardeşimiz -Allah onu korusun ve muvaffak etsin- bu akademik çalışmayı ortaya koymak, sıralamasını ve düzenlemesini yapmak için büyük bir gayret sergilemiştir. Ortaya çıkan çalışmayı şu hususlara da dikkat ederek süslemiştir:

Allah kendisinden razı olsun, bu çalışmayı yaparken her bilgiyi kaynağına kadar incelemiştir. Allah onu azîz kılsın, çalışma esnasında işe yarayacak her bilgiyi kökenine kadar izlemiştir.

Ayrıca aşağıda bir kısmı zikredilecek ilmî çalışmalar da kardeşimize yardımcı olmuştur: *"Istılahlar ve İslamî Lafızlar Sözlüğü"* (Arapça ve İngilizce), Ziyâ Makdisî'nin *"Tıbbı Nebevî"* adlı eseri (tahkîkî olarak), ve de *"Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Fıkhından Perdenin Kaldırılması"* isimli eser.

Allah (azze ve celle)'nin inâyetiyle Davet ve Din Usûlü Fakültesi eski dekanı Şeyh Doktor Salih Abbûd, bu araştırmayı gözden geçirme lütfunda bulunmuştur. Kendisi, çok kıymetli noktalar tespit etmiştir. Kendisinden çok istifâde ettik. Allah onu hayırla mükâfatlandırsın. Sayın Şeyh Salih bu kitabın ilmî örgüsünün Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet'ten alınan delillerle delillendirilmesini arzu ediyordu. Çünkü dînî mesele ve hükümlerin sonuca bağlanması hususunda asıl olan; delîlin ikâme edilmesidir. Ama risâlenin özet bir biçimde sunulmak istenmesi ve bu araştırmaya dayanak olan Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın eserlerinin zaten delîle dayanıyor olması nedeniyle bu kadarlık bir çalışma şimdilik yeterli görülmüştür. İnşeAllah kitap, meselelerin tüm delillerini de içerecek şekilde tekrar basılır ve Allah'ın izniyle faydası daha kapsamlı olur.

Bu araştırmada, şerh ve beyana ihtiyaç duyulabilecek hususlarda uygun yerlere notlar düşülmüştür. Dipnotlar kullanılarak bu işlem yerine getirilmiştir. Allah'tan bu araştırmanın yazarını, bu eseri gözden geçirenleri, basımı ve dağıtımı konusunda infakta bulunanları, bu işe bir şekilde katkıda bulunanları başarı ve isabet ile mükâfatlandırmasını niyaz ederiz. Salât ve selâm Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e, âline ve ashâbına olsun!

İslam Üniversitesi Doçentlerinden Asım bin AbdUllah el-Karyûtî
26 Zilhicce 1414 hicri

بسم الله الرحمن الرحيم

GİRİŞ

Şöyle buyuran Allah'a hamd olsun: **"Allah içinizden iman edenlerin ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yüceltir."** Salât ve selam kesin hüccetlerle ve apaçık âyetlerle gönderilene olsun. Allahu Teâlâ'nın: **"Söz söylediğiniz zaman âdil olunuz."** âyetine dayanarak bu risâleyi yazıyorum...

Ayrıca Allah (azze şânuhû)'nun şu âyetini de hatırlatmak istiyorum: **"Bir kavmin şenî tutumu sizi adaletten ayrılma cürmüne sevk etmesin. Adaletli olunuz. Adil olmak takvaya en yakın tutumdur."** Bu sözcükleri nasihat olması, açıklama ve rehber olması için kaleme alıyorum. Özellikle de Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'a, onun akîdesine ve yöntemine haksızlık eden bunca insanı gördükten sonra. Tüm bunların akabinde kendi kendime sordum: Dîne bu denli hizmet etmiş bir zata karşı insaflı olmanın vakti gelmedi mi hâlâ?

Bu haksızlık zincirinde son olarak Şeyh'in davetine karşı zehir zemberek ifadelerle saldıran, Şeyh'i şüpheli, karanlık ve emperyalizmin uşağı ve ... olarak lanse eden yazılar gördüm! Bu ifadeleri kaleme alanlar, Şeyh'in davetinin ve akîdesinin mezheblerin tekfîri ve İslamî fırkalaşma üzerine kurulduğunu zannediyorlar.

Bu kişiler Şeyh'in, Müslümanların arasına tefrika tohumları ektiğine, İslam'ın ve onun hoşgörülü öğretilerine gölge düşürdüğüne, vahyin ve risaletin eserlerini yerle bir ettiğine inanıyorlar. Acaba bu bahsi geçen şeyler Şeyh'in hayatında bir an dahî vukû bulmuş mudur, yoksa bu ithamların hepsi hayal ürünü ve iftiracıların yakıştırmaları mıdır? Örneğin Şeyh, -onların zannettiği gibi- aldanmışları kendisine gelip de

bey'at etmeye davet ediyordu da, bey'at etmeye yanaşmayanları da *'katli vaciptir'* diyerek öldürtüyor muydu? Yine Şeyh, davetine icabet etmeyenlerin kanlarını ve mallarını mubah mı sayıyordu? Ayrıca onlar Şeyh'in halkı Kur'ân-ı Kerîm'in çağırdığı değil de kendi îcat ettiği hatalı bir Tevhîd anlayışına davet ettiğine de inanıyorlar.

Yine onlara göre kim Şeyh'e ve davetine boyun eğerse canını ve malını kurtarıyordu; kim de Şeyh'e boyun eğmezse o, savaşılması gereken bir kâfir olarak kabul ediliyordu ve onun kanı da malı da heder ediliyordu!!! Evet, Şeyh'e ve davetine karşı kin besleyenler bu ve benzeri iddiaları ortaya atıp duruyorlar.

Bunların hepsi de kuyruklu yalandır ve katıksız iftiradır. Şeyh'in tüm kitapları ve eserleri kendisinin –Allah'ın rahmeti üzerine olsun- Kitab'a ve Sünnet'e çağıran davet önderlerinden biri olduğunu; Onun İslam dışı bir şeye değil, sadece ve sadece İslam'a davet ettiğini, talebelerinin gayretlerini sahih ilme yönelik teşvik ettiğini net bir biçimde ispat ediyor.

Kendisi diyor ki: *"Bir konuyu kavramak sana zor gelirse, onun cevabını bulmak için Mağrib'e kadar yolculuk yapsan bile bu çok bir şey değildir."* Sonra talebelerine, Allah'ın rahmeti üzerine olsun Fudayl bin İyaz'dan nakledilen şu sözle moral veriyordu: *"Az sayıda kişi tabî olsa bile Hak yolundan ayrılma. Çok sayıda kişi tabî olarak helak olsa da bâtıla kanıp aldanma."* [4]

Allah'ın rahmeti üzerine olsun, Şeyh diyordu ki*: "Allah'a kulluk ettiğim dinim ve akîdem; Müslüman imamların üzerinde ittifak ettiği Ehli Sünnet ve'l-Cemaat mezhebidir."*[5] İki grubun hangisi daha İslam'îdir?? İki yolun hangisi daha sağlamdır??

---

[4] Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Müellefâtı (1/285)

[5] Şahsi Risaleler (5/150)

Allah'ın rahmeti üzerine olsun Şeyhulİslam İbn Teymiyye de önceden bunun gibi haksız bir saldırıya maruz kalmıştı. Ama O, hakîkati ortaya seren, şüphe ve anlam karmaşasını yok eden risâleler yazarak akîdesini farklı topraklardaki halklara beyan etti. Örneğin Hama halkı için *"Hameviyye"*, Tedmur halkı için *"Tedmuriyye"*, Vâsıt halkı için *"Vâsıtiyye"* vb. isimli risâleler kaleme aldı.

Şeyhulİslam Muhammed bin AbdulVehhâb kendisini akîdesi hakkındaki şüpheleri gidermeye ve kapalı noktaları aydınlatmaya adamıştı. Bu nedenle risâleler yazdı; konuşmalar yaptı; Hak ehlinin arasında nakledilen ve pek çok coğrafyayı kapsayan fetvalar yayınladı. Her ihlaslı ilim talebesi için onun sözlerine ve akîdevî görüşlerine vâkıf olmak önemli bir görev olmuştur. Sadece bu şekilde şüpheler def edilebilir; Hak, bâtıldan ayrılabilir; (dine bu kadar hizmet etmiş, mazlum ve iftiraya uğramış olan bu zatın) akîdesi hakkında söylenen sahte ifadeler ayıklanabilir.

Ben onun fikirlerinin özüne erme hususunda niyet ettim, azmettim. Tüm akîdevî konuları tek bir seferde topladım. Şeyh'in tüm tasniflerini ve eserlerini biraraya getirdim. O kadar ki ilim ehlinin Şeyh'in tüm eserleri hakkında topladığı, nadir bulunan tenkidleri içeren 12 kalın cilt kitaba ulaştım.[6]

Bu eserlerin derinliklerine daldım; gözümün nuru olan ve içimi huzurla dolduran cevherlerini ve incilerini topladım... Sonra da elde ettiğim malumatı özetlemeye koyuldum. Konu uzar ve dallanır endişesiyle delillerin hiçbirini detaylarıyla işlemedim. Hepsini, maksada daha muvafık olsun diye madde madde başlıklar halinde ele aldım.

Şeyh'in sözünü hiçbir ekleme veya çıkarma yapmadan olduğu gibi aldım. Sadece bölümler arasında rabt edatlarının kullanılması gibi ihtiyaç

---

[6] Riyad'daki İmam Muhammed bin Suud Üniversitesi'nin gözden geçirdiği basım

hâsıl olan durumlarda ilgili düzenlemeleri yaptım. Bu nedenle bir sözü önce veya sonra söylemiş olabilirim ya da sıralamış ve sözlerin arasını birleştirmiş olabilirim.

Bu eseri İslam Kitabevine sunduğum zaman istiyorum ki ilim tâlibi bu eserde yitiğini bulabilsin; beni ve Şeyh'i gıyaben salih daveti ikâme eden kullar olarak hatırlasın. Evet, bu eseri *"Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Akîdesinin Kesin Açıklaması"* olarak adlandırdım.

Umarım bu eser uçsuz bucaksız ilim denizinde bir damla olur; Hakkı açıklayan ve netleştiren bir ışık huzmesi olur. Eğer isabet etmişsem bu Allah'tandır. Eğer hata yapmışsam bu nefsimden ve şeytandandır. Bundan dolayı Allahu Teâlâ'dan mağfiret dilerim.

Ahmed bin AbdulKerîm Necîb
Halebu eş-Şehbâ
23 Ramazan 1414 hicri
5 Mart 1994 miladi

ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHÂB'IN -ALLAH'IN RAHMETİ ÜZERİNE OLSUN- HAYATINDAN KESİTLER

Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb bin Süleyman et-Temîmî hicrî 1115 senesinde Uyeyne beldesinde, bir ilim ve takva yuvasında doğmuştur. Kendisi Kur'ân-ı Kerîm'i öğrenmiş ve buluğ çağına ermeden hafız olmuştur. Çok keskin bir anlayışı vardı. Zihni çok canlıydı, kalbi zekî idi ve çok çabuk ezberliyordu.

Babası o zamanlar Uyeyne kadısı idi. Şeyh, babasından fıkıh tahsil etti. Kendisi, tefsir ve hadis kitaplarını, âlimlerin İslam'ın aslı hakkında kaleme aldığı yazıları çok okuyordu. Buluğ çağına erince babası onu hemen evlendirdi. Sonra babasından, Allah'ın Beyt-i Harâm'ına haccetme izni talep etti. Babası izin verince de Hacca gitti. Medine-i Münevvere'ye gitti ve orada 2 ay kaldı. Sonra da Uyeyne'de ikamet etmekte olan babasının yanına döndü. Babasından, İmam Ahmed'in mezhebi üzere ilim tahsil etmeye başladı.

Necid yöresi -Şeyh henüz çok genç yaşlarda iken- münker amellerle kaynıyordu. O yıllarda şirk almış başını gidiyordu. İnsanlar ağaçlara, taşlara ve kabirlere iman ediyorlardı. Yörede büyük ve küçük şirkin pek çok tezahürü yaygın bir biçimde görülüyordu.

Şeyh, bu cahiliye manzaralarına, şirke, hurafe ve bid'atlara karşı koymaya kesin bir biçimde karar verdi. Kitab ve Sünneti, Selefi Salihin'in sözlerini ve hayatlarını yaymaya başladı. Bu nedenle de ilim ve yardım talebi için, nur ve hikmet donanımını hazırlamak için Uyeyne beldesinden hicret etmeye karar verdi. İslam dini hususunda öğrettiği hakîkatleri anlayıp kendisine yardım edebilecek kişileri bulma ümidi taşıyordu.

Özetle, tarihçilerin ve tahkik ehlinin zikrettiklerine göre Şeyh, ilim talebi için vatanından ayrıldı. Sonra Hicaz'a, ardından Basra'ya ve Ahsâ'ya sonra tekrar Basra'ya gitti. Sonra Zübeyr'e, sonra yine Hicaz'a gitti. Şam'a gitme imkânı bulamadı. Bu seyahatlerinin akabinde halkı Tevhid'e davet etmek için Necid'e geri döndü.

Babası Uyeyne'den Hureymilâ'ya taşınmıştı. Kendisi de Medine'den Hureymilâ'ya gitti. Babası Hureymilâ'da kadılık görevini üstlenmişti. Şeyh Muhammed, ilmî seferinden döndükten sonra insanları Tevhid'e davet etmeye başladı. Onlara Allah'tan başkasına dua etmenin, bunun gibi akîdeyi bozan ve dine zarar veren hususların batıl olduğunu açıkladı.

Babası hicrî 1153 yılında vefat edince Şeyh, o gün hüküm sürmekte olan akîdevî inançları, Selefi Salihin itikadı üzere düzeltme konusundaki davetini ilan etti. Ama Hureymilâ onun daveti için uygun bir çıkış noktası değildi. Bu nedenle -yaklaşık- hicrî 1155 yılında Uyeyne'ye taşındı. Allahu Teâlâ Selefi Salihin itikadını izhar etti. Şeyh de bunu yayma görevini üstlendi; faydalı ilimleri okuttu; İslam'ın usûlü ve fürûu alanında faydalı kitaplar kaleme aldı.

Bu fakih ve müceddid âlim Muhammed bin AbdulVehhâb'ın vefatı hicrî 1206 yılında vukû buldu. Miras olarak ne bir dinar ne de bir dirhem bıraktı. Mirasçıları arasında mal dağıtımı veya taksimi olmadı. Ama o -Allah kendisine rahmet etsin- bize ilmî birikimden ve faydalı eserlerinden oluşan büyük bir servet bıraktı. Bazı eserleri şunlardır:

1- Tevhid Kitabı (Kitab'ut-Tevhid)
2- Şüphelerin İzalesi Kitabı (Keşf'uş-Şubuhât)
3- İmanın Temelleri Kitabı (Usûl'ul-İman)
4- İslam'ın Faziletleri Kitabı (Fezâil'il-İslam)
5- Kur’ân'ın Faziletleri Kitabı (Fezâil'il-Kur'ân)

6- Muhtasar Siyer Kitabı (Es-Sîre el-Muhtasara)
7- Kapsamlı Siyer Kitabı (Es-Sîre el-Mutavvala)
8- Rafızilere Reddiye Kitabı (er-Redd alâ er-Râfiza)

Bunun dışında 12 ciltlik "Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb Külliyâtı" içerisinde mevcut eserleri de vardır... Allah, Şeyh'e rahmet etsin. Bu dini tecdit etmek, müslümanları şirkin boyunduruğundan kurtarmak ve âlemlerin Rabbinden yüz çevirmeyi zelil etmek için gösterdiği çabalardan dolayı O'nun mükafatını arttırsın. Âmin.[7]

[7] Hal tercümesi şu eserlerden istifade edilerek ve özetlenerek alınmıştır: Meşhur Tarihçi Osman bin AbdUllah bin Bişr en-Necdi el-Hanbeli'nin 199-1/33 "Necid Tarihi Hakkındaki Cilt Başlığı" adlı eseri ve Sayın Doktor Salih Abbûd'un "Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Selefî İtikadı ve İslam Alemindeki Etkileri" adlı eseri.

KİTAPLARI, RİSALELERİ VE FETVALARI IŞIĞINDA ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHÂB'IN (SELEF) AKİDESİ

Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb (rahimehUllah) der ki:

Hamd, kuluna Kitabı indiren ve onda hiçbir eğrilik kılmayan, dosdoğru bir yol ve yöntemi açıklayan, beyan eden ve kararlaştıran, marifetinin ve Tevhîd'inin delillerini apaçık hükümler ve hüccetler halinde ortaya koyan ve açıklayan Allahu Teâlâ'nındır. O Subhân'a, her sıkıntıdan sevince ulaştırılan, her darlıktan kendisine çıkış yolu gösterilen kulun hamdi ile hamd ederim.

Sadıkları mukarrebûn derecesine vasıl eden bir şehadetle şehadet ederim ki 'Lâ ilâhe illAllah', O tektir. Yine şehadet ederim ki risaleti ile mükelleflerden zorlukların, sıkıntıların ve zahmetlerin izale edildiği Muhammed O'nun kulu ve resuludur.[8]

[8] Mukaddime, Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın "Minber Hutbeleri", 13. sayfa

1- AKİDESİNİN MÜCMELEN BEYANI

Allah'ı ve meleklerden burada hazır olanları ve sizi şahit tutarım ki ben şüphesiz Fırkayı Naciyye'nin, Ehli Sünnet ve'l-Cemaat'ın itikadı üzereyim.[9] Müslüman imamların tabi olduğu dört imamın ve Kıyamete kadar onlara tabi olacakların itikadı üzereyim.[10]

Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resullerine, kitaplarına, öldükten sonra dirilmeye, hayrı ve şerri ile kadere iman üzereyim.[11] Allah'a hamd olsun ki ben tâbî olanım, bid'atçı değilim.[12]

---

[9] Şeyh Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Külliyâtı, Cilt: 5, Şahsî Risâleler/8. İsmi zikredilmeden gelecek olanlarda bu esere atıf vardır.

[10] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/150-36

[11] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/8

[12] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/36

2- ALLAH'A İMAN HAKKINDAKİ KAVLİ

İtikad ederim ki iman dille ikrar, rükünlerle amel ve kalple inanmaktır.[13] İmanın mahalli selefin icmâsı üzere kalp ve tüm azalardır. Nitekim Allahu Teâlâ Enfal sûresinde ve diğer sûrelerde buna delil olan ayetler inzal etmiştir.[14] Kalpte ve uzuvlarda hâsıl olan iman artar ve eksilir.[15] İman, salih amellerle artar, aksi amellerle ise azalır.[16] İman 70 küsur şubedir. En yükseği lâ ilâhe illAllah'a şehadet etmektir, en düşüğü ise yoldan eziyet verici şeyleri gidermektir.[17] Hayâ imandan bir şubedir.[18]

İmanın rükünleri 6 tanedir: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resullerine, Ahiret gününe, hayrı ve şerri ile kadere iman etmektir.[19]

Allah'a iman, Allah'ın (hakkıyla) kulluk edilen uluhiyyetin sahibi olduğuna, kendisinden gayrı olmaksızın tek olduğuna inanman ve tüm ibadet türlerini istisnasız Allah'a halis kılman, O (celle celaluhu)'nun dışında hiçbir ma'bûda ibadet etmemen, ihlas ehlini sevmen ve onlara uyman, şirk ehline buğz etmen ve onlarla mücadele etmendir.[20] Hiç kimse arzusunu Resul (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in getirdiğine tâbî etmedikçe iman etmiş olmaz.[21]

---

13 Cilt: 5, Şahsî Risâleler/11, 96

14 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/51

15 a.g.e.

16 Cilt: 5, Şahsî Risâleler/96

17 Cilt: 5, Şahsî Risâleler/22, Üç Usûl/191

18 Cilt: 1, Üç Usûl/191

19 Cilt: 1, Üç Usûl/191 ve Cilt: 1, Telkin el-Akîde/372-373

20 Cilt: 1, Tağutun Manası/376

21 Cilt: 1, Tevhid,/105

İmanın halaveti vardır ki insan onu kendinde bulabilir de bulmayabilir de.[22] İman şubelere/cüzlere ayrılabilir, bir şubenin gitmesi diğerlerinin gitmesini gerektirmez.[23] Bazı şubelerin yokluğu kişinin İslam'dan çıktığına delâlet etmez.[24]

---

22 Cilt: 1, Tevhid/89

23 Cilt: 5, Şahsî Risâleler/122

24 Cilt: 1, Tevhid/89

3- TEVHİD KELİMESİ VE ALLAH'IN KULLARI ÜZERİNDEKİ HAKLARI HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Şüphesiz ki o -yani Tevhid kelimesi- sağlam kulptur, takva kelimesidir. Allah, Kelimeyi Tevhid olmazsa kimsenin amelini kabul etmez. Tevhîd kelimesi bilinip kendisiyle amel edilmezse ne namaz, ne oruç, ne hac, ne sadaka, ne de diğer tüm salih ameller geçerli olur.[25] Lâ ilâhe illAllah'ın hakikati şudur: Allah'ı tüm kulluk biçimlerinde birlemek (Tevhid etmek), tüm niyet ve iradeyi O'na tahsis etmek, O'nun dışında lâ ilâhe illAllah'ın nefyettiği hiçbir mabûda kulluk etmemektir. İşte bu, tağutu inkar edip Allah'a iman etmektir. Öyle ki bu kalpte Allah'ın dışında kimseye yer bırakmaz. Allah'ın haram kıldığı hususta irade Allah'ındır. Allah'ın emrettiği şeyleri de kerih görme yoktur.[26]

Bu Tevhid kelimesinden murad olunan; Allah'ın gönülden birlenmesi ve O'nun dışında kulluk edilen şeylerin inkar edilmesi ve onlardan uzak durulmasıdır. Ondan murad olunan sadece lafzı değil de mânâsıdır da.[27] Kelimeyi Tevhid'in mânâsı nefiy ve isbattır. İsbatı tüm uluhiyyetin sadece tek Allah'a ait olmasıdır. Nefyi ise uluhiyyetin nebilere, salih kişilere ve diğerlerine ait olmamasıdır.[28]

Burada geçen 'lâ', cinsini nefyeden 'lâ'dır ve tüm ilahları nefyeder. 'illâ' harfi ise istisna harfidir ve tüm kulluğun sadece azîz ve celîl olan Allah'a hasr edilmesini ifade eder. 'İlâh' sözcüğü ise hak üzere olsun bâtıl üzere olsun kendisine ibadet edilen her mabudun sıfat ismidir. Sonra Kelimeyi Tevhid hak olan mabûda yani Allahu Teâlâ'ya vurgu yapmıştır. Yaratan, rızık veren, işleri idare eden O'dur.

---

[25] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/192

[26] Minber Hutbeleri/56

[27] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/155

[28] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/187

'Teellüh'[29] sözcüğü kulluk etme, ibadet etme anlamlarına gelir. Her kim tüm ibadetleri, kulluk biçimlerini Allah'a halis kılarsa ve kullukta O'na kimseyi ortak koşmazsa, işte o kişi 'Lâ ilâhe illAllah' kelimesine şehadet etmiş demektir. Her kim de ibadette, kullukta Allah ile beraber başkasına pay çıkarırsa işte o kişi 'Lâ ilâhe illAllah' kelimesini reddeden müşriktir.[30]

Kelimeyi Tevhid'i sadece telaffuz etmek kişiyi kurtarmaz. Aynı zamanda lafzıyla beraber mânâsının da bilinmesi gerekir. Aynı zamanda bu mânânın ikrârı da gerekir. Aynı zamanda şerîki olmayan, tek olan Allah'ın dışında kimseye dua etmemek gerekir.

Ayrıca kişi, Allah'ın dışında ibadet edilen şeyleri inkar etme hususiyetini de tüm bu sayılanlara ilave etmedikçe (veya) şüphe ederse veya duraksarsa (kendini kurtaramaz).[31] Kim bu sözü söylerse (yani 'lâ ilâhe illAllah' sözünü) ve kalbinde zerre kadar iman da olsa o kişi ateşten âzad olur.[32]

---

[29] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/106

[30] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/167

[31] Cilt: 1, Tevhid/26

[32] Cilt: 5, Şahsî Risâleler/122

4- İMAN VE İSLAM ARASINDAKİ ALÂKA HUSUSUNDAKİ KAVLİ

İslam sözcüğü tek başına zikredildiği zaman iman sözcüğünü de kapsar. Aynı şekilde iman sözcüğü de tek başına kullanıldığı zaman İslam sözcüğünü kapsar. İkisi beraber zikredildiği zaman ise İslam zâhirî amellerdir; iman ise bâtınî amellerdir.[33]

İman kavramı, İslâm kavramından daha üstündür. İnsan imandan ancak İslam'a vasıl olur ve insanı küfür haricinde hiçbir şey İslam'dan çıkaramaz. İşin aslı şudur ki iman insanı kesin olarak gönülden bağlı kılar; İslâm ise onu aynı şekilde bağlı kılabilir de kılmayabilir de.[34]

---

[33] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/56-57

[34] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/57

5- İSLAM HAKKINDAKİ KAVLİ

İslam, tevhid üzere Allah'a teslim olmak, O'na itaatle boyun eğmek, şirk ve şirk ehlinden berî olmaktır.[35] İslam'ın aslı ve dayandığı temel şu iki husustur:

Birincisi: Allah'a tek ve şirkten berî bir biçimde ibadeti, kulluğu emretmek; buna teşvik etmek; bu meyanda gayret sarf etmek ve bu hususu terk edenleri tekfir etmektir.

İkincisi: Allah'a ibadet ve kulluk konusunda şirke karşı uyarmak, bu vazifeyi sağlam bir biçimde icrâ etmek, bunun için mücadele etmek ve bu hususu çiğneyenleri tekfir etmektir.[36]

İslam, 5 rukün üzere bina edilmiştir.[37] Her ruknü bilmek ve her rükünle amel etmek her erkek ve kadına farzdır. Rukünlerin en önemlisi ve en önceliklisi kelimeyi şehadet cümleleridir. Bu cümleler, nefyi ve Allah'ın kulları üzerinde olan hakkını ve risaletin ümmet üzerinde olan hakkını ispat eder.[38] Sonra da diğer 4 rukün gelir:[39] Namazı dosdoğru kılmak, zekatı vermek, Ramazan orucunu tutmak, Allah'ın Beyt-i Harâm'ını haccetmek.[40]

---

[35] Cilt: 1, Üç Usûl/189

[36] Cilt: 1, Telkinu Usûl'ul-Akîde/372

[37] Cilt: 1, Telkinu Usûl'ul-Akîde/372

[38] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/170

[39] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/158

[40] Cilt: 2, Üç Usûl/189-190

KİŞİYİ İSLAM'DAN ÇIKARAN 10 HUSUS VARDIR:[41]

Birincisi: Tek olan ve ortağı olmayan Allah'a ibadette, kullukta ortak koşmak. Allah'tan başkasına kurban kesmek, cinlere, kabirlere veya türbelere kurban kesmek gibi.

İkincisi: Kendisi ile Allah arasına aracılar koymak. Bu aracılara dua etmek, onlardan şefaat istemek, onlara tevekkül etmek gibi ameller[42] icmâ ile küfürdür.

Üçüncüsü: Müşrikleri tekfir etmemek veya onların küfre düştüklerinden şüphe etmek veya onların yolunun doğru olduğunu kabul etmek de (icmâ ile) küfürdür.[43]

Dördüncüsü: Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in hidayetinin dışında kalan herhangi bir yolun daha kâmil bir yol olduğuna inanmak ya da tağutun hükmünü Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in hükmüne tercih eden kişinin misalinde olduğu gibi başkalarının hükmünü O (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in hükmünden daha iyi bir hüküm olarak kabul etmek. Böyle yapan kişi de kafir olur.

Beşincisi: Resul (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in getirdiği herhangi bir şeye buğz etmek. Kişi buğz ettiği bu hükümle amel etse bile icmâ ile kafirdir.

---

41 Bkz. Cilt: 1, Nevakıd'ul-İslam/385-386-387 ve Cilt: 5, Şahsi Risâleler/212-213-214

42 "Onlara tevekkül etmek" ifadesi Şeyh'in Muhammed bin Faris'e yazdığı risalede mevcut değildir. Bkz. Cilt: 5, Şahsi Risâleler/213

43 "İcmâ ile" sözü Şeyh'in Muhammed bin Faris'e yazdığı risaleden alınmıştır. Bkz. Cilt: 5, Şahsi Risâleler/213

Altıncısı: Resul (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in dininden bir şeyle veya Allah'ın sevabı[44] veya cezasıyla alay etmek de küfürdür.

Yedincisi: Sihir/Büyü yapmak. Örneğin sarf[45] veya atf[46] gibi. Sihir/Büyü yapmak da, yapılmasına razı olmak da küfürdür.

Sekizincisi: Müşriklerle beraber boy göstermek, Müslümanlara karşı onlara yardım etmek.

Dokuzuncusu: Bazı insanların, Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e tabî olmasının vacib olmadığına[47] inanmak. Bu inanca mensup olanlar, bazı kimselerin Nebî'nin şeriatına tabî olmadığına inanırlar. Örneğin benzer bir biçimde Hızır'ın, Musa (aleyhisselam)'ın şeriatına tabî olmasına gerek olmadığını düşünenler gibi. Bu inanç da küfürdür.

Onuncusu: Allah'ın dininden yüz çevirmek, onu öğrenmemek ve onunla amel etmemek. Tüm bu hususları ciddi olarak veya alay olsun diye ya da korkarak işlemek arasında fark yoktur. Hepsi de insanı küfre düşürür. Sadece ikrah olunan (bunları yapmaya zorlanan, mecbur bırakılan) kimse müstesna.

En büyük tehlikeler ve en sık görülen konular yukarıdaki maddelerde işlenen hususlardır. Müslüman insan kendisini tüm bunlardan uzak tutmalıdır ve havf/korku üzere olmalıdır.[48]

---

[44] Şeyh'in, İbni Faris'e yazdığı risâlede şöyle geçmektedir: "Allah'ın dininden veya sevabından veya ..." Bkz. Cilt: 5, Şahsi Risâleler/213

[45] Birbirini seven karı ve kocayı ayırma büyüsü (yayıncı)

[46] Kadına erkeğe veya erkeği kadına bağlama büyüsü (yayıncı)

[47] Bu ibare Şeyh'in, İbni Faris'e yazdığı risaleden alınmıştır. Bkz. Cilt: 5, Şahsi Risâleler/314

[48] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/314

6- TEVHÎD HAKKINDAKİ KAVLİ

Tevhid; Allah subhânehû'nun kulluk edilme ve ibadet edilme hususunda birlenmesidir. Tevhid, Allah'ın kullarına gönderdiği resullerin ortak dinidir.[49] Tevhid, her erkek ve kadının üzerine vacip olan ilk görevdir.[50] O, Allah'ın en büyük emridir.[51] Tevhid'in kalple, dille ve amelle yapılması hususunda ihtilaf yoktur. Bu üç cihetten (kalp, dil, amel) birine halel gelirse kişi artık müslüman kabul edilemez.[52]

Tevhid'i bilip de onunla amel etmeyen kişi, Firavun gibi, İblis ve benzerleri gibi inatçı bir kafirdir. Tevhid'i anlamadığı veya kalbiyle itikad etmediği halde zahiren Tevhid ile amel eden kişi ise münafıktır. Münafık, saf kafirden daha şerlidir.[53] Tevhid'e dair konuları araştırmak ve öğrenmek âlime, cahile, yasak altında olana, serbest olana, erkeğe ve kadına lüzumludur ve farzdır.[54]

Tevhid'in üç türü vardır:

(1.) Rubûbiyyet Tevhîdi

(2.) Ulûhiyyet Tevhîdi

(3.) İsim ve Sıfat Tevhîdi.[55]

---

[49] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/152
[50] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/16
[51] Cilt: 1, Üç Usûl/186
[52] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/179
[53] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/179
[54] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/189
[55] Bkz. Cilt: 5, Şahsi Risâleler/65; Ayrıca onun İsim ve Sıfat tevhidi konusunda zikrettiklerine de bakınız. Bu, Şeyh (rahimehUllah)'ın takriridir.

7- RUBUBİYYET TEVHÎDİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Rubûbiyyet Tevhîdi; Allah subhânehû'nun yaratma ve tedbir hususlarında meleklerden, nebîlerden ve diğerlerinden bağımsız olarak tek olmasıdır.[56] Yaratan, rızık veren, öldüren, dirilten, işleri idare eden sadece ve sadece tek olan Allah'tır.[57] Bu, Rabbin fiilidir. Örneğin yaratmak, rızık vermek, diriltmek, öldürmek, yağmuru yağdırmak, bitkileri bitirmek, işleri idare etmek gibi.[58]

Bu -yani Rubûbiyyeti ikrar etmek-, terki mümkün olmayan bir haktır. Ama Tevhid'in bu türünü ikrar etmek kişinin müslüman sayılması için yeterli değildir. Zaten insanların çoğu bu Tevhid'i ikrar etmiş durumdadırlar.[59] Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in kendileriyle savaştığı küfürde en önde giden kafirler dahî Tevhîd'in bu türüne şehadet ediyorlardı ama bu şehadet onları İslam'a sokmuyordu.[60] Allahu Teâlâ, Yunus Suresi'nin 31. ayetinde şöyle buyuruyor:

"De ki: Gökten ve yerden size kim rızık veriyor? Yahut kulak ve gözlerinize hükmeden kim? Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran kim? İşleri kim idare ediyor? Onlar Allah'tır diyeceklerdir. De ki: O halde niçin sakınmıyorsunuz?"

Sabır, rıza, teslimiyet, tevekkül, inabe, tefviz, sevgi, havf, recâ gibi nitelikler Rubûbiyyet Tevhid'inin sonuçlarıdır.[61] İnabe ve tevekkül

---

[56] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/65
[57] Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/365
[58] Cilt: 1, Telkinu Usûl'ul-Akîde/370
[59] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/65
[60] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/145
[61] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/121

nitelikleri, putperest bir kişiden de Rubûbiyyet Tevhid'ini bilmesi nedeniyle sâdır olabilir.[62]

[62] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/121

8- ULÛHİYYET TEVHÎDİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Kişiyi İslam dairesine alan Tevhid, Ulûhiyyet Tevhîdi'dir.[63] Ey kul! Bu, dua, havf, recâ, tevekkül, inabe, arzu, korku, adama, istiğasede bulunma ve diğer ibadet türleri ile senin nezdindedir.[64] Tek olan ve ortağı olmayan Allah'tan başkasından istenmez, O (celle celaluhu)'nun gayrına dua edilmez. Başkasına istiğasede bulunulmaz. Başkası adına kurban kesilmez. Başkası adına, ne bir mukarreb melek adına, ne de irsal edilmiş bir resûl adına adak adanmaz.[65]

Her kim –Allah'a ibadet hususunda- herhangi bir yaratılmışı, mukarreb bir meleği veya irsal edilmiş bir resûlü veya bir veliyi veya bir sahabeyi veya başka birini, veya kabirde yatan birini, veya bir cini veya başka bir kimseyi Allah'a ortak koşarsa, ondan (Allah'tan başkasından) yardım isterse, sadece Allah'tan istenebilecek bir konuda ondan yardım talep ederse veya ona (Allah'tan başkasına) adak adarsa, ya da onun (Allah'tan başkasının) adına kurban keserse veya ona (Allah'tan başkasına) tevekkül ederse veya ondan (Allah'tan başkasından) bir şey umarsa ya da ona (Allah'tan başkasına) istiğase veya istiane (yardım ve medet isteme) duasında bulunursa veya onu (gayrını) kendisi ile Allah arasında hacetini gidermek ya da bir fayda elde etmek veya bir zararı def etmek için aracı tutarsa, o kişi, putperestlerin küfre düştüğü gibi küfre düşmüştür.

Bu kişiler, oruç da tutsalar, namaz da kılsalar, gece gündüz Allah'a itaat içeren ameller işleseler bile ebedi olarak ateşte kalacaklardır. Aynı şekilde her kim bu şirk amellerinden birini benimserse veya benimseyeni severse, onu savunursa, onun için mücadele ederse o da

[63] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/65, 151

[64] Cilt: 1, Telkinu Usûl'ul-Akîde/371

[65] Kelime-i Tevhid Tefsiri/366

bağışlanmayacak şirke düşmüş olur. Onun yapacağı hiçbir salih amel geçerli ve makbul olmaz.[66]

Tüm bu şirk eylemlerini, herhangi bir nebîye, veya bir velîye sunarsa, o kişi Allah'a ortak koşmuş olur. O nebî veya velî ise şirk koşanların şirkinden berîdir. Nitekim İsa (aleyhisselam) nasranilerin, Musa (aleyhisselam) da yahudilerin şirkinden berîdir.[67] Diri olan ve yardım etmeye muktedir olan birisinden yardım isteme hususunu inkar etmiyoruz.[68]

Kulluğu, ibadetleri Allah'a halis kılıp, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayanlar 'lâ ilâhe illAllah' sözüne şehadet etmiş sayılırlar. Kulluk ve ibadette Allah'tan başkasına pay verenler ise 'lâ ilâhe illAllah' sözünü inkar etmiş bir müşriktir.[69] Kulluk ve ibadet türlerinden birini Allah'tan başkasına sunan kişi, o ibadet ettiği kişiyi veya nesneyi rab edinmiş, ilah edinmiş ve onu Allah'a eş koşmuş olur.[70]

Herhangi bir ibadeti yaparken bu ibadetin sadece bir kısmı Allah'tan başkasına yapılsa, o ibadetin tümü batıl olmuş olur. Subhanehu, kendine şerik/ortak edinmeye en ihtiyaç duymayandır. O (celle celaluhu), tam bir ihlas ile yapılmayan hiçbir ameli kabul etmez.[71]

İlah sözcüğü arapların dilinde kendisine ibadet edilen demektir. Müşrik araplar şöyle diyorlardı: "Şüphesiz ki Allah Subhânehû ilahların ilahıdır." Bu suretle Allah'ın yanı sıra başka ilahlar da ediniyorlardı. Örneğin salih kişileri, melekleri vb. ilah ediniyorlardı.

---

66 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/192

67 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/147

68 Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/177

69 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/167

70 Cilt: 1, el-Usûl'ul-Câmi'u/381

71 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/167

Diyorlardı ki: "Allah bunlardan razıdır. Bu vesileyle onlar da Allah katında bize şefaatçi olacaklar."[72] Darlıkta ve genişlikte Allah Subhânehû'ya ihlas ile ibadet etmek, Ulûhiyyet Tevhidi'nin sonucudur. Allah'a, Ahiret Gününe iman, kitaplara, resullere ve benzeri esaslara iman etmek de bu Tevhid'in kapsamı altındadır.[73]

[72] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/42

[73] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/111

9- İSİM VE SIFAT TEVHÎDİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Ne Rubûbiyyet Tevhîdi ne de Ulûhiyyet Tevhîdi, eğer sıfatlar ikrar edilmezse hakkıyla yerine getirilmiş olur. Kafirler bile sıfatları inkar edenlerden daha akıllıdırlar.[74] Seleften ve onlara tabî olan haleften ilim ehlinin kitaplarında Allah'ın sıfatlarına iman etmenin ve bu sıfatları kabul ile almanın vacip olduğunu okudum. Kim bu sıfatlardan birini inkar ederse veya nasslardan birini tevîl ederse Allah'a iftira atmış olur ve ilim ehlinin icmâsına da muhalefet etmiş olur.[75]

Selef mezhebine mensup olanlar bu hususta sadece Allah'ın ve Resulu'nun söylediği şeyleri söylerler. Allah'ın ya da Resulu'nun, Allah'ın kendisi için isbat ettiği şeyleri, nassta geçtiği gibi aynen isbat ederler. Örneğin fevkiyet, istivâ, kelâm, gelmek ve bunun gibi gayrisi. Allah'ın kendisinden nefyettiği şeyleri, Resulu'nun nefyettiği şeyleri Selef nefyeder. Örneğin O'nun (Allah azze ve celle'nin) benzerinin olması, denginin olması, adaşının olması gibi gayri nefyedilenler…[76]

Ama eğer konu Allah'ın ve Resulu'nun ne isbat ettiği ve ne de nefyettiği bir husus ise, o konuda da ne isbat ne de nefiy yoluna giderler. Örneğin cevher, cisim, araz, cihet gibi konular bu kategoriye girer. Bu hususları nefyedenler, İmam Ahmed'e ve Selef'e göre bid'at ehli olmuş olurlar.

Bu hususları isbat edenler de onların indinde bid'at ehlindendirler. Onlara göre bu alanda vacip olan Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e ve ashabına uyarak sükût etmektir.[77]

---

[74] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/42

[75] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/263

[76] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/130-131

[77] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/131

Ben, Allah'ın Kitabında kendi zatını vasfettiği şeylere itikad ediyorum. O'nun Resulunun lisanından çıkanlara da tahrif ve ta'til etmeden iman ediyorum. Allah (subhanehu ve teala)'nın benzeri hiçbir şey olmadığına, O'nun semî' basîr olduğuna itikad ediyorum.[78]

Ve O Allah Aliyy'dir, Azîm'dir, Kadir'dir, Evvel'dir, Âhir'dir, Bâtın'dır, Zâhir'dir, Âlim'ul-Ğaybi ve'ş-Şehâdet'tir, gizlide olanı ve vicdanlardan geçeni bilendir, yaratıp takdir edendir, işleri idare edip kolaylaştırandır, her kul da hakkında takdir olunana, kazasına tevcih edilmiştir.[79] Allah (azze ve celle) her şeyi ilmen kuşatmıştır ve O her şeye şahittir.[80]

Kendisini vasfettiklerini nefyetmem. Hak sözü yerinden oynatarak tahrif etmem. Allah'ın isim ve ayetlerini inkar etmem, keyfi yorumlamam. O Teâlâ'nın sıfatlarını yaratılmışların sıfatları ile benzeştirmem. Çünkü O Teâlâ'nın adaşı, eşi, benzeri yoktur. O'nun (azze ve celle) dengi yoktur, ortağı yoktur; O (celle şânuhû) yaratıklarıyla mukayese edilemez.

Şüphesiz ki O (celle celaluhu) kendi zatını ve gayrını en iyi bilendir. En doğru söz ve en güzel beyan O'na aittir. O kendisini, tekyîf ve temsîl ehlinden muhaliflerin vasfettiği hususlardan tenzih etmiştir. Yine O (celle celaluhu) kendini, tahrif ve ta'tîl ehlinden nefiycilerin nefyettiği hususlardan da tenzih etmiştir. Allah (subhanehu ve teala) Saffât Sûresi'nin 180.-182. ayetlerinde buyuruyor ki:

"Tesbih o izzetin sahibi Rabbine onların tavsif ettiklerinden. Gönderilen bütün resullere selam olsun. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."[81]

[78] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/8
[79] Cilt: 1, Minber Hutbeleri/6-7
[80] a.g.e./19
[81] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/8

Mu'attile ve Eş'ariyyenin aksine sen sıfatları isbat edersin.[82] Malum olduğu üzere ta'tîl (Allah'ın sıfatlarını inkar etmek), tecsîmin (Allah'ın sıfatlarını cisimleştirmek) zıddıdır. Bu iki kavramın taraftarları birbirlerine düşmandırlar. Hakikat ise ikisinin ortasındadır.[83]

Kur'ân-ı Kerîm vech sıfatını isbat etmiştir.[84] ve sarâhatle yedeyni (iki eli) zikretmiştir. Göklerin O'nun sağ yedinde, yerlerin de diğerinde olduğu zikredilmiştir, ve (bir rivayette) şimal/sol olarak tesmiye edilmiştir.[85] Allah için 'mekr/tuzak kuran' sıfatı da (Kur'ân'da) isbat edilmiştir.

Bir kul O'na isyan ederse ve O'nu gazaplandırırsa, O (celle celaluhu)'da o kula çeşitli nimetler verir ve o kul da zanneder ki bu nimetler kendisine Allah ondan razı olduğu için verilmiştir.[86] Allah'ın, Arş'ın fevkinde olduğu tasrih edilmiştir.[87]

---

[82] Cilt: 1, Tevhîd/14, 50

[83] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/134. "Burada tecsîm sözcüğü ile kast olunan 'temsîl' kelimesidir. Burada Şeyh -Allah ona rahmet etsin- tecsîm sözcüğünü Eş'arî ıstılahını nazarı itibara alarak kullanmıştır." Bu izahı Salih el-Abbûd yapmıştır. Allah, onu hayırla mükaafatlandırsın.

[84] Cilt: 1, Tevhîd/129

[85] Cilt: 1, Tevhîd/150. Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) sahih bir rivayette şöyle buyurmuştur: **"Âdil olanlar, Kıyamet Günü Rahman'ın sağında nurdan minberlerdedirler. O'nun iki yed-i de sağdır."** Bu hadisi Müslim, Sahih adlı eserinde Abdullah bin Amr'ın (radiyAllahu anh)'ın hadisinden nakletmiştir. Şu şekildeki rivayete gelince: **"Allah, Kıyamet Günü gökleri sağ yed-i ile dürer ve sonra buyurur ki 'Melik benim, cebredenler neredeler? Büyüklenenler neredeler?' Sonra da yerleri dürer ve onları alır."** Bu hadisi İbni Alâ rivayet etmiştir. O, hadis ravilerinden biri olan Muhammed bin el-Alâ'dır. Başka bir rivayette "diğer yed-i" ifadesi yerine "sol yed-i ifadesi kullanılmıştır. Bu da diğer yed-i mânâsına geçmiştir ama senetlerinde Ömer bin Hamza el-Amri vardır ve bu hadis zayıftır. Şimal (sol) sıfatının zikrinde Ömer yalnız kalmıştır. Bkz. Beyhaki, İsim ve Sıfatlar Konusu, Sayfa: 324. Hafız İbn Hacer el-Askalani ise buna Feth'ul-Barî adlı eserinde (13/396) yer vermiştir. Doğrusunu en iyi Allah bilir.

[86] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/54

[87] Cilt: 1, Tevhîd/151

Bu ve benzeri çeşitli sıfatlar (nasslarda gelmiştir). Her kim, isim ve sıfatlardan herhangi birini inkar ederse, o kişi imanını yitirir. Seleften 'geldiği gibi emretmeleri' biçiminde varid olan sözün mânâsı ise: *'İlminiz olmayan bir hususa, yorum yaparak itiraz etmeyin.'* şeklinde anlaşılmalıdır.[88]

[88] Cilt: 1, Tevhîd/106; Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/44

10- DİNİN ALLAH'A HALİS KILINMASI HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Bizim nezdimizde işin başı ve temeli, dinin Allah'a halis kılınmasıdır. Diyoruz ki: Allah'tan başkasına dua edilmez. Allah'dan başkasına adak adanmaz. Allah'tan başkasına kurban kesilmez. Allah korkusu, Allah'tan başkası için hissedilmez. Kim bu sayılan hususları Allah'tan başkasına yaparsa deriz ki: Bu yaptığı amel, Allah'a şirk koşmaktır.[89]

Şüphesiz ki Allah Subhânehû, Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'i dinin Allah'a halis kılınması için, ibadet ve ulûhiyette Allah'a hiçbir kimsenin, hiçbir şeyin, hiçbir meleğin, hiçbir nebînin, hiçbir kabrin, hiçbir taşın, hiçbir ağacın vb. ortak koşulmaması için gönderdi.[90]

Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem) ihlası getirdi ve bize bunun Allah'ın tüm resûllerinin ortak ilkesi olduğunu ve ihlas üzere yapılmayan hiçbir amelin kabul edilmeyeceğini bildirdi.[91]

---

[89] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/144

[90] Cilt: 1, Şahsi Risâleler/180

[91] Cilt: 1, Cahiliyye Meseleleri/334

11- İHSAN HAKKINDAKİ KAVLİ

İhsan bir rükündür. İhsan, Allah'ı görür gibi O'na ibadet etmendir. Sen O'nu göremesen bile O seni görmektedir.[92,93]

[92] Cilt: 1, Üç Usûl/191

[93] Bu sahih olarak bir çok hadis kitabında nakledilen meşhur Cibril hadisinde, meleğin: **"İhsan nedir?"** sorusu üzerine, Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in: **"Allah'ı görüyor gibi ibadet etmendir, sen O'nu görmesende muhakkak O seni görüyor."** buyurarak verdiği cevabtır. Günümüzde bid'atçıların bu hadisi inkar etmeleri seni şaşırtmasın! (Yayıncı Ebu Umeyr'in notu)

12- KUR'ÂN-I KERÎM HAKKINDAKİ KAVLİ

Kur'ân-ı Kerîm'in Allah kelamı olduğuna itikad ederim. O, (Allah subhanehu tarafından) inzal edilmiştir ve mahluk değildir. O'ndan gelmiştir ve O'na döner. Allah, Kur'ân ile hakikati dile getirmiştir. Onu kulu, Resûlu, vahiy emîni, (Allah subhanehu'nun) kendisi ile kulları arasında elçisi olan Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e inzal etmiştir.[94]

Kur'ân, Allah'ın her şeyi beyan ettiği kitabıdır. O, Müslümanlar için hidayet ve müjdedir. Bâtıl ehli hangi delîli getirirse getirsin, mutlaka Kur'ân'da onu reddeden ve bâtıllığını beyan eden bir nass vardır.[95] Kur'ân hidayettir. Her kim Kur'ân'ın içtihad mertebesine ermemiş olanlar için hidayet olamayacağını zannederse o kimse, Allah'ın Kur'ân'ın hidayet olduğunu bildirdiği haberini yalanlamış olur.[96]

Allah'ın kelamının ve Resûlu'nun kelamının hepsi de haktır ve birbirlerini tasdik ederler. Mü'min kula vacip olan Allah'ın kelamına ve Resûlu'nun kelamına yönelik olarak hüsnü zan beslemektir. Mü'min kul, Âl-i İmran Sûresi, 7. ayette geçtiği gibi: **"Hepsi Rabbimizin katındandır."** der.

Hakikat kendisine ayan beyan zahir olan kişi, bu hakikati söylesin ve onunla amel etsin. Bu kişi, henüz idrak edemediği bir konu olduğu zamansa görüş beyan etmesin ve desin ki: *'Allah ve Resûlü daha iyi bilir.'*

---

[94] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9

[95] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/157

[96] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/76

Şüphesiz ki Allahu Teâlâ, insanları muhkemle imtihan ettiği gibi müteşabihle de imtihan eder. Böylece kimin Allah'ın istediği gibi inandığı ve kimin de Allah'a karşı bilip bilmeden konuştuğu ortaya çıkar.[97]

Bize uygun düşen, Allah'ın Resûl'une inzal ettiği şeyin ilmine talip olmak ve müslümanların hakkında ihtilafa düştüğü hususların çözümünü vahiyde aramaktır. Her kime Allah bir şey öğretirse onu söylesin, aksi takdirde sussun ve desin ki *'Allah daha iyi bilir.'* ve o hususu henüz bilmediği bir ilim olarak kabul etsin.[98]

Kur'ân-ı Kerîm'in, eksiklik var gerekçesiyle, korunmuş bir kitap olduğunun sahihliğine inanmayan veya bir Kur'ân âyetinin Kur'ân âyeti olmadığına inanan kişi onu inkar etmiş olur.[99]

Kur'ân'ı yalanlayan kişi kafirdir.[100] Allah'ın, Kur'ân'ın veya Resûlu'nun zikri geçen bir şeyle alay eden kişi de kafirdir.[101] Allah'ın Kitabına muhalif bir şeye itikad etmek de küfürdür.[102] Allah'ın Kitabına muhalif bir şeye itikad eden kimse de kafirdir.[103]

---

97 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/35

98 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/34

99 Rafızilere Reddiye/15. Çünkü bu, Şeyh'in de söylediği gibi Kur'ân'ın tümüne güvenmemeye neden olur ve bu da dinin yok almasına yol açar. Böyle bir tutum Kur'ân'ı delil olarak almamaya ve değişmiş olabilir ihtimaliyle onu okumamaya kadar yol açabilir ki tüm bunlar da din için bir yıkımdır ve Allah'ın Kur'an'da tasrih ettiği şu ayeti yalanlamadır: **"Şüphesiz ki Zikri biz indirdik ve onun koruyucuları da biziz biz."** (Hicr Suresi, 9. ayet)

100 Rafızilere Reddiye/25

101 Cilt: 1, Tevhîd/118

102 Rafızilere Reddiye/7, 14

103 Rafızilere Reddiye/8

13- İRADE VE MEŞÎET HUSUSLARINDAKİ KAVLİ

İman ederim ki Allah dilediğini yapandır. O'nun iradesi olmadan hiçbir şey olmaz. Hiçbir şey O'nun meşîetinden çıkamaz. Âlemde O (celle celaluhu)'n takdirinden bağımsız olarak hiçbir şey çıkamaz. O'nun tedbîri dışında da hiçbir şey sâdır olamaz.[104]

[104] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9

14- MUHABBET HAKKINDAKİ KAVLİ

Şüphesiz ki Allah nimet verendir. Nimet veren de verdiği nimet ölçüsünde sevilir. Muhabbet 4 kısma ayrılır:

a)Şirk muhabbeti ki Allah (Bakara Sûresinin 165. ayetinde) bunlar hakkında şöyle buyuruyor: **"İnsanlardan kimi de Allah'tan başkasını O'na ortak edinip, onları, Allah'ı sever gibi seviyorlar. Oysa iman edenlerin Allah'a olan sevgileri daha kuvvetlidir. O zulmedenler, azabı görürken bütün kuvvetin Allah'a mahsus ve Allah'ın şiddetli azab sahibi olduğunu bir bilseler…"**

b)Bâtılı ve bâtıl ehlini sevmek. Hakka ve Hak ehline buğz etmek. Bu da münafıkların sıfatıdır.

c)Maddî sevgiler. Mal ve evlat sevgisi gibi. Eğer bu tür sevgi kişiyi Allah'a itaatten alıkoymuyorsa ve kişiyi Allah'ın haram kıldığı şeylere sevk etmiyorsa mubahtır.

d)Tevhîd ehlini sevmek ve şirk ehline buğz etmek. Bu iman kulplarının en sağlam olanı ve kulun Rabbine ibadet ettiği en yüce sevgidir.[105]

---

[105] Cilt: 1, Fevâid-i Sûre el-Fatiha/382

15- İBADETİN SADECE ALLAH'A YAPILMASININ VACİBLİĞİ KONUSUNDAKİ KAVLİ

Şüphesiz ki Haniflik İbrahim (aleyhisselam)'ın milletidir: Allah'a tek olarak ve dini O'na halis kılarak ibadet etmek. Allah tüm insanlara bunu emretmiştir ve onları bunun için yaratmıştır.[106]

Sadece Allahu Teâlâ'ya yapılması gereken bazı ibadet türleri şunlardır: Dua, istiane, istiğase, kurban kesme, adak adama, havf, recâ, tevekkül, inâbe, muhabbet, haşyet, rağbet, korku, ilah edinme, rükû, secde, huşû, tezellül, ta'zim... Bunlar ulûhiyyetin hususlarındandır.[107]

Bir kimse ibadet türlerinden herhangi birini Allahu Teala'dan başkası için yaparsa, o ibadet ettiği kişiyi veya şeyi rab ve ilah edinmiştir.[108] Bu kişi müşrik ve kafir olur.[109] Ve ibadet, sadece Tevhid varsa ibadet olarak isimlendirilir. İbadete şirk girdiğinde artık o, fasid olur (ve ibadet olmaktan çıkar).[110]

---

[106] Cilt: 1, Üç Usûl/186; Cilt: 1, el-Kavâid'ul-Erbea/199

[107] Cilt: 1, el-Asl'ul-Câmi'u li'ibâdetİllâhi Vahdeh/379

[108] Cilt: 1, el-Asl'ul-Câmi'u/381

[109] Cilt: 1, Üç Usûl/188

[110] Cilt: 1, el-Kavâid'ul-Erbea/199

16- KAZA VE KADER HAKKINDAKİ KAVLİ

Kadere inanmanın farz olduğuna ve ona inanmayan kimsenin amellerinin boşa gittiğine iman ederim.[111] Ve Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem) kadere iman etmeyen kişiden berîdir.[112] Kimse kendisine takdir olunan kaderinden kaçamaz. Yine hiç kimse Levh'te kendisi için yazılan şeylerin dışına çıkamaz.[113]

Şüphesiz ki Allahu Teâlâ her bir şeyi daha vücud bulmasından önce icmâlen ve tafsîlen, küllî ve cüz'î olarak bilir. O şeye taalluk eden diğer tüm şeyleri de bilir. O ezelde her şeyin kaderini belirlemiştir. Bu, ne azalır ne de eksilir. Ne öne alınır ne de ertelenir. Allah2ın irâde ve meşîeti olmadan hiçbir şey olmaz.

Allah, her şeyi bilendir. Allah'ın takdir ettiği ve olmasını dilediği şeyler vukû bulur. O'nun olmasını dilemediği şeyler de olmaz. Bu husus, temiz akılla ve mütevatir nakille sabit olmuştur. Bu, kesin bir bilgidir ve böyle aklî ve mütevatir bir hususu inkar eden kişi kafir olmasa bile en azından fasık olur.[114]

---

[111] Cilt: 1, Tevhîd/137

[112] Cilt: 1, Tevhîd/137

[113] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9

[114] Rafızilere Reddiye/43

17- KABİRLER VE HÜKÜMLERİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ölüm sonrası ile ilgili bildirdiği tüm haberlere inanır, iman ederim. Kabir fitnesine ve nimetine[115] ve meleklerin kabirde sual soracağına iman ederim. Allah Resûlu'nden öğrendiğimize göre kabirde iki melek, üç (konudan) sual ederler: Tevhîd, Din ve Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den.[116]

Biz kesin olarak biliyoruz ki Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem) herhangi bir ölüye, bir nebîye, bir salih kişiye ve benzeri birine dua etmeyi teşrî etmemiştir. Aksine bu gibi hususları yasaklamıştır. Çünkü bu, Allah'ın ve Resûlu'nun haram kıldığı en büyük şirke giren amellerdendir.[117]

Kabirlerin üzerine inşa edilen kubbelerin yıkılması gerekmektedir. Bunlar kişiyi büyük şirke götürür.[118] Kabirlerde namaz kılmak da böyledir. Tüm bu eylemler şirkin doğuşunun sebepleridir. Âlimler bu gibi hususları şiddetle reddetmişlerdir.[119]

Adak adama -ölü için veya kabir için-, oraya dua etmek (ölüye veya kabire), ona boyun eğmek büyük şirktendir.[120]

---

115 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9
116 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/107
117 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/105
118 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/70, 101
119 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/70
120 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/70

18- DİRİLİŞ VE NEŞİR HAKKINDAKİ KAVLİ

Ruhların cesetlere iâde edileceğine iman ediyorum. İnsanlar yalın ayak, başı açık, yaya olarak âlemlerin Rabbi'nin huzurunda ayağa kalkacaktır.[121] İnsanlar öldükleri zaman dirilirler.[122] Dirilmeyi yalanlayan kafir olur.[123]

[121] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9
[122] Cilt: 1, Üç Usûl/194
[123] Cilt: 1, Üç Usûl/195

19- MİZANLARIN KONMASI VE KİTABLARIN (AMEL DEFTERLERİNİN) UÇUŞMASINA DAİR KAVLİ

İnsanlar öldükten sonra hesaba çekilirler ve amellerinin karşılığını görürler.[124] Mizanlar konur ve bu mizanlarla kulların amelleri tartılır. Tartıları ağır gelenler kurtuluşa erenlerdir. Tartıları hafif gelenler ise nefislerine yazık edip de Cehennem'de ebedi kalacak olanlardır. Amel defterleri dağıtılır. Kimisi defterini sağından alır, kimisi de solundan alır.[125] Mizan, tartmadık hiçbir şeyi bırakmaz. Amel defteri uçar ve kişinin boynuna bir kolye gibi yerleşir.[126]

---

[124] Cilt: 1, Üç Usûl/194

[125] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9

[126] Minber Hutbeleri/65

20- HAVZ VE SIRAT HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebîmiz Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in Kıyamet meydanındaki Havzına iman ederim. Onun suyu sütten daha beyazdır ve baldan daha tatlıdır. Kaplarının sayısı gökteki yıldızlar adedincedir. Ondan bir defa içen bir daha ebediyyen susuzluk hissetmez.[127]

İman ederim ki Sırat, Cehennem'in ucuna kurulacaktır ve insanlar amelleri ölçüsünde oradan geçeceklerdir.[128] Sırat kılıçtan keskindir.[129]

---

[127] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9
[128] Cilt: 5, Şahsi Risâleler
[129] Minber Hutbeleri/65

21- MÜKERREM MELEKLERE İMAN HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Büyük meleklerden Cibril (aleyhisselam) Şedîd'ul-Kuvâ ve Zû Mirra'dır (yani güzel, latif ve nurani yaratılmıştır). Onun kuvveti ve sağlam bir gücü vardır. Arş-ı Mecîd'in Sahibi (Allahu Teala)'nın indinde onun yüksek ve yüce bir menzili vardır. Mele-i Alâ'da ona itaat edilir. Büyük emanetin sahibidir. Bu nedenlerle o Allah ile resulleri arasında elçi olmuştur. O Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e çeşitli sıfatlarda geliyordu. (Nebi sallAllahu aleyhi ve sellem) iki defa Allah'ın onu yaratmış olduğu aslî suret üzere görmüştür. Onun 600 kanadı vardır.[130] Allah'ın emrettiği yere vahyi götüren odur.[131]

Büyük meleklerden Mikail (aleyhisselam) ise bitki ve yağmur konularında görevlendirilmiştir.[132] Büyük meleklerden İsrafil ise Arşı taşıyan meleklerden biridir. Sûr'a üfleyecek olan da odur.[133] Büyük meleklerden bir diğeri olan Ölüm Meleği'nin ise Kur'ân'da adı zikredilmemektedir. Sahih hadislerde de Ölüm Meleği'nin adı geçmemektedir. Bazı eserlerde onun adının Azrail[134] olduğu şeklinde ifadeler geçmektedir ama en doğrusunu Allah bilir.[135]

Yine Arş'ı taşıyan melekler vardır. Yine Arş'ın çevresinde olan Kerûbiyyûn melekleri vardır. Onlar Arş'ı taşıyan meleklerle beraber,

---

[130] Cilt: 1, İmanın Temelleri/250

[131] Cilt: 1, Tevhîd/49

[132] Cilt: 1, Tevhîd/49

[133] Cilt: 1, İmanın Temelleri/252

[134] Bu meleğin ismi Kitab'ta ve Sünnet'te "Ölüm Meleği" olarak geçer. Onun adı insanlar arasında Azrail namıyla meşhur olmuştur ama bu isimlendirmenin bir dayanağı yoktur. Belki de İsrailiyyat'tan geçmedir. Bkz. Ahkam'ul-Cenaiz/Cenaze Hükümleri, Sayfa: 156, Şeyh el-Elbani (rahimehUllah)

[135] Cilt: 1, İmanın Temelleri/253

meleklerin en şerif olanlarıdır ve onlar mukarreb meleklerdir.[136]

Yine yedi kat göklerde iskan edip oraları gece gündüz daima (Allah'a) ibadet ederek mamûr eden melekler vardır. Zahir olan şu ki onlar Beyt-i Mamûr'a peş peşe inen meleklerdir.[137]

Ayrıca cennetlerde görevli olan melekler vardır. Cennet ehline ikramların hazırlanması, sofraların kurulması hususunda vazife icra ederler. Onlara elbiseler, yiyecekler, içecekler, süsler ve meskenler ve benzeri şeyler hazırlanmasını tanzim ederler. Onlara gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, beşer aklına gelmeyen nimetler sunarlar.[138]

Yine Cehennem'de görevli melekler (Allah bizi onlardan korusun) vardır ki onlar Zebanilerdir. Önde gelenleri 19 tanedir. Cehennem'in bekçisi Malik'tir. Cehennem bekçilerinin başı odur.[139] Yine Âdemoğullarını korumakla görevli melekler vardır.[140] Kulların amellerini korumakla görevli melekler de vardır.[141]

---

[136] Cilt: 1, İmanın Temelleri/253
[137] Cilt: 1, İmanın Temelleri/253
[138] Cilt: 1, İmanın Temelleri/253
[139] a.g.e./254
[140] a.g.e./254
[141] a.g.e./254

22- CENNET VE ATEŞ (CEHENNEM) HAKKINDAKİ KAVLİ

Cennetin ve Ateş'in (Cehennem'in) mahluk olduğuna iman ederim. Her ikisi de şu anda mevcuttur. İkisi de son bulmaz, ebedidir.[142] Cennette, oraya girenlere gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, insanın kalbine gelmeyen çeşitli ikramlar, giysiler, yiyecekler, içecekler, ziynetler, meskenler ve benzeri nimetler sunulur.[143]

Cehenneme gelince, orası ümitlerin yokluğunun yurdudur, belâsı hükme bağlanmıştır, yolları keder vericidir, helak noktaları karanlıktır, esirleri ebedidir, ateşi müebbettir, soluk alıp vermesi şiddetlidir, ehlinin gıdası zakkumdur, içecekleri kaynar sudur, azapları ebedidir, orada Zebaniler vardır ve Cehennem halkına azap ederler, kızgın ateş onları toplar, orada vaveyla koparırlar, alevleri tutuşmuştur, umutları orada tükenmiştir, orada onları esaretten kurtaracak yardımcıları da yoktur.[144]

Sadece "Lâ ilâhe illAllâh" deyip de kalbinde zerre kadar da olsa iman olan oradan çıkar.[145]

---

[142] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

[143] Cilt: 1, İmanın Temelleri/254

[144] Minber Hutbeleri/52

[145] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/122

23- MÜ'MİNLERİN RABLERİNİ GÖRMELERİ (RÜ'YET) HAKKINDAKİ KAVLİ

Mü'minlerin Kıyamet günü Rablerini gözleri ile dolunay gecesi gökteki ayı gördükleri gibi, hiçbir zahmet çekmeden, göreceklerine iman ederim.[146] Ahirette (Allah Teala) görülmeyecek diyen kişi büyük yanılgıya düşmüş demektir. Dünya'da gayrına gönül gözü ile görülür diyen kişi de sapmış ve bid'ate düşmüş demektir.[147]

O (subhanehu ve teala)'nın Dünya'da göz ile görülebileceğine dair ise ne Nebi (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den, ne ashabından, ne de meşhur imamlardan varid olan bir delil vardır. O (subhanehu ve teala)'yı gözü ile gördüğünü iddia eden kişi galata (yanılgıya) düşmüştür.[148]

---

[146] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

[147] Şeyh'in, Şeyhulİslam İbni Teymiyye'den Özetle Aldığı Meseleler/14

[148] Şeyh'in, Şeyhulİslam İbni Teymiyye'den Özetle Aldığı Meseleler/13-14

24- ALLAH'IN NEBÎLERİ VE RESULLERİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Allah, tüm resulleri müjdeciler ve uyarıcılar olarak gönderdi. Resullerin ilki Nuh (aleyhisselam) ve sonuncusu Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'dir. Allah (subhanehu ve teala) Nuh'tan Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e kadar her ümmete, tek Allah'a ibadet etmelerini emreden ve tağuta kulluk etmekten nehyeden resuller göndermiştir.[149]

Nebîlerde (aleyhimusselatu vesselâm) eksiklik görmek küfürdür.[150] Başka bir kimseyi nebîlerden daha faziletli veya nebîlere eşit görmek (de) küfürdür.[151]

[149] Cilt: 1, Üç Usûl/105; Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/105; Cilt: 5, Şahsi Risâleler/152

[150] Rafızilere Reddiye/6

[151] Rafızilere Reddiye/29

25- ALLAH'IN RESULLERİNİN HÂTEMİ/SONUNCUSU HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebîmiz Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in nebîlerin ve resullerin sonuncusu olduğuna iman ederim.[152] Allah, onu tüm insanlığa göndermiştir. Tüm insan ve cin topluluklarına da ona itaat etmeyi emretmiştir. Allah dinini onunla kemale erdirmiştir.

Onun ümmete gösterdiğinden başka hayır yoktur. Yine onun sakındırdığı şeylerden başka şer de yoktur.[153] Ona itaat eden Cennete girer. Ona isyan eden ise ateşe girer.[154] Arzusu, O (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in getirdiği şeye tabi olmadıkça hiç kimse iman etmiş olamaz.[155]

Resûl (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in söylediği her söz haktır ve insan mânâsını idrak edemese bile o söze iman etmesi zorunludur.[156] Ümmetin ona itikadî, kavlî ve amelî tüm hususlarda itaati vacibtir.[157] Hiç kimse onun risâletine inanmadıkça ve nübüvvetine şehadet etmedikçe imanı sahih olamaz.[158]

Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in Allah'ın resulu olduğuna şehadet etmenin anlamı emrettiklerine itaat etmektir, haber verdiklerini tasdik etmektir, nehyettiği ve sakındırdığı hususlardan kaçınmaktır ve Allah'a sadece teşrî ettiği ile kulluk ve ibadet etmektir.[159]

---

152 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

153 Cilt: 1, Üç Usûl/194

154 Cilt: 1, Üç Usûl/186; Cilt: 1, Üç Mesele/374

155 Cilt: 1, Tevhîd/105

156 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/44

157 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/106

158 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

159 Cilt: 1, Üç Usûl/190

Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem) hakkında yalan söyleyen ve bunu helal sayan kişi kafir olmuştur. Onun hakkında yalan söyleyen ama bunu helal olarak görmeyen kişi ise fasık olmuştur.[160] Ondan kesinlikle sabit olan bir şeyi yalanlayan kişi de kafir olmuştur.[161] Şüphe yok ki böyle hususlarda bilmemek mazeret değildir. En doğrusunu Allah bilir.[162]

160 Rafızilere Reddiye/7
161 Rafızilere Reddiye/27
162 Rafızilere Reddiye/20

26- ALLAH RESÛLU (SALLALLAHU ALEYHİ VE SELLEM)'İN ASHABI HAKKINDAKİ KAVLİ

Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ashabını dost edinirim. Onların güzel hasletlerini zikrederim. Onlardan Allah'ın razı olmasını dilerim ve onlar için istiğfar ederim. Onları birbirleri ile kıyaslamaktan kaçınırım. Aralarında cereyan eden olaylar hususunda sükût ederim. Onların faziletli kişiler olduklarına itikad ederim.[163] Ashabın faziletine ve dinde istikamet üzere olduklarına delalet eden âyetler ve hadisler varid olmuştur.[164]

Sahabenin (Allah onlardan razı olsun) kemaline delalet eden çeşitli hadisler Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den mütevatir olarak gelmiştir. Özellikle de Hulefayı Raşidine/Raşid Halifelere dair... Her birini metheden meşhur hatta mütevatir hadisler vardır. Çünkü bu haberleri, yalan söylemeleri mümkün olmayacak derecede kalabalık olan topluluklar nesilden nesile nakletmişlerdir. Bu gelen tüm nakiller de ashabın kemalini ve Hulefanın/Halifelerin faziletini kesin bir biçimde isbat etmektedir.[165]

Kim onlar hakkında (yani sahabe hakkında) onları küçümseyen bir şeye inanırsa[166], o kişi Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in *'Onlara değer vermenin ve saygı göstermenin vacip olduğunu'* haber verdiğini yalanlamış olur. Ondan geldiği kesinlikle sabit olan bir şeyi yalanlayan kişi de kafir olur.[167]

---

[163] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

[164] Rafızilere Reddiye, Sayfa/14

[165] Rafızilere Reddiye, Sayfa/18

[166] Yani onları küçümsemeyi gerektirecek bir fiilin onlardan sâdır olduğuna itikad ederse

[167] Rafızilere Reddiye, Sayfa/27

Onlara söven kişi, Allah'ın onlara ikram edilmesi yönündeki emrine muhalefet etmiş olur. Onların tamamı ya da bir kısmı hakkında sû-i zan besleyen kişi ise, Allah'ın onların kemal ve fazilet üzere olduklarını bildirdiği haberini yalanlamış olur. Allah'ın haberini yalanlayan kişi de kafir olur.[168]

Allah'ın kendisinden razı olduğu bir kimseye söven kişi Allah'a ve Resul'une savaş açmıştır.[169] Onlara sövmesinin haklılığına veya mubahlığına inanan kişi, Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den kesin olarak gelen bir hususu yalanlamış olması nedeniyle kafir olur.

Onlara söven ama bu eylemi haklı veya mubah görmeyen kişi ise fasık olur. Çünkü müslümanın sövmesi fısktır. Fazlı ve kemali hakkında mütevatir nakil olmayan bir kişiye sövmek de fısktır. Zahir olan şu ki böyle birine söven de fasıktır. Ama birisine Allah Resûlu'nun sahabesi olması açısından sövmek ise küfürdür.[170]

Sahabenin hepsinin veya bir kısmının fasık olduğuna, onların çoğunun dinden çıktığına inanan kişi ise Allahu Teâlâ'yı ve Resûl'unu yalanlamış olur. Çünkü Allah ve Resûlu onların fazilet ve kemal sahibi insanlar olduğunu bildirmiştir ki bu da onlar hakkında fısk veya irtidat gibi bir zanna düşmeyi men eder. (Allah'tan ve Resûl'unden) geldiği kesinlikle sabit olan herhangi bir şeyi yalanlayan kişi kafir olur.[171]

Resûl'e tabî olup da sonra dinden çıktığı söylenen ama haklarında Kur'ân'da veya hadislerde kesin delil olmayan, haberleri mütevatir düzeyde olmayan kişiler hususunda ise dini yıkacak bir itikada kapılmaktan Allah'a sığınırız.

---

168 Rafızilere Reddiye/17

169 Rafızilere Reddiye/16

170 Rafızilere Reddiye/19

171 Rafızilere Reddiye/18-19

Kesin olmayan konularda bir itikada sahip olanlar ise dine yahudilerden de hristiyanlardan da çok zarar vermektedirler.[172]

172 Rafızilere Reddiye/13

27-SAHABE ARASINDAKİ TAFDÎLE DAİR KAVLİ

O (Nebi sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ümmetinin en faziletli kişisinin Ebû Bekir es-Sıddîk olduğuna, sonra Ömer el-Farûk olduğuna, sonra Osman Zinnûreyn olduğuna, sonra Ali el-Murtazâ olduğuna, sonra Aşere(-i Mübeşşere)'nin[173] diğer fertleri olduğuna, sonra Bedir Ehli'nin olduğuna, sonra Rıdvan Bey'atı'nda ağacın altında hazır bulunan sahabelerin olduğuna, sonra da diğer sahabelerin olduğuna inanıyorum. Allah hepsinden razı olsun.[174]

---

[173] Aşere-i Mübeşşere'nin diğer sahabeleri şu zatlardır: Sa'd bin Ebi Vakkas, Said bin Zeyd, Talha bin UbeydUllah, Zübeyr bin Avvam, AbdurRahman bin Avf, Ebu Ubeyde bin el-Cerrah. Allah hepsinden razı olsun. Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **"Ebu Bekir Cennet'tedir, Ömer Cennet'tedir, Osman Cennet'tedir, Ali Cennet'tedir, Talha Cennet'tedir, Zübeyr Cennet'tedir, Abdurrahman ibn Avf Cennet'tedir, Sa'd Cennet'tedir, Saîd Cennet'tedir, Ebû Ubeyde ibn'ul-Cerrâh Cennet'tedir."** (Tirmizi tahric etmiştir. Hadis no.:3747. Hadis için Şeyh el-Elbani Sahihi Süneni Tirmizi'de: "Sahihtir" demiştir. Yayıncı)

[174] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

28-NEBİ (SALLALLAHU ALEYHİ VE SELLEM)'İN EHLİ BEYT'İ HAKKINDAKİ KAVLİ

Allah, ResûlUllâh (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in Ehli Beyt'i için insanlar üzerine çeşitli haklar vacib kılmıştır. Hiçbir müslümanın, bu hakları çiğnemeyi Tevhid'ten zannederek ihlal etmesi caiz olmaz. Bu Tevhîd değil haddi aşmadır. Biz sadece onlara (Ehli Beyt'e) ulûhiyyet isnad ederek saygı göstermeyi veya bunu iddia edenlere kıymet vermeyi inkar ediyoruz.[175]

[175] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/284

29- (EBÛ BEKİR) SIDDÎK'IN FAZİLETİ VE HALİFELİĞİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Varid olan hadisler (Ebu Bekir) Sıddîk'in hilafetinin sahihliğine delalet etmektedir. Sahabenin ve ümmetin genelinin icmâsı da onun hilafetinin hak olmasının daha evlâ olduğu cihetindedir. Ali (radiyAllahu anh) gibi Ehli Beyt fertleri de dâhil olmak üzere sahabe (radiyAllahu anhum) ona biat etmişlerdir.

Ümmetin cumhuru onun hilafetinin hak olduğuna itikad eder. Her kim sahabenin geneline fıskı ve zulmü nispet ederse ve onların ittifakını bâtıl olarak addederse, o kişi, Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'i dikkate almamıştır ve onların bu eylemi de küfürdür.[176]

Bir kısım ilim ehli, Şeyhayn'a (Ebu Bekir ve Ömer bin Hattab'a) sövenler hakkında mutlak olarak küfürle hükmetmişlerdir. Allah en iyi bilendir.[177]

[176] Rafızilere Reddiye/8
[177] Rafızilere Reddiye/9

30- MÜ'MİNLERİN TEMİZ ANNELERİ VE (EBU BEKİR) SIDDÎK'IN KIZI SIDDÎKA'NIN ONURUNU KORUMA HAKKINDAKİ KAVLİ

Mü'minlerin temiz annelerini her türlü kötülükten berî sayarım.[178] Mü'minlerin annesi Aişe (radiyAllahu anha)'ya fuhuş isnad eden, onun Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in zevcesi olduğunu ve bu iftira akabinde de O'nun (Allah Resûlu sallAllahu aleyhi ve sellem'in) ismetinde kalmaya devam ettiğini bilen kimse apaçık bir yalana tutulmuş olur, günaha girer ve azabı hak eder. Mü'minlere sû-i zan besleyen kimse yalancıdır. O kişi amelinin basit, günahsız bir şey olduğunu düşünse de yaptığı şey Allah katında şiddetli bir şeydir.

Ehli Beyti Nübüvvete sû-i zan beslemek gibi bir sanıdan Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in kusurlu görülmesi gibi bir sonuç hâsıl olur. O'nu (Allah Resulu sallAllahu aleyhi ve sellem'i) kusurlu, eksik gören ise Allah'ı kusurlu görmüş olur. Allah'ı ve Resûl'unu kusurlu gören kimse ise kafir olur. Böyle bir fiil işleyen de iman dairesinden çıkar, şeytanın adımlarına tabî olur. O kimse dünyada ve Ahirette melûndur. Yine o kimse Allah'ın: **"Temiz kadınlar temiz erkekler içindir."**[179] mealindeki âyetini yalanlamış olur ki Allah'ı yalanlayan da kafir olur.

O'na (Aişe radiyAllahu anha'ya) bu iftirayı yakıştıran kimse, onun Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in zevcesi olduğunu bilmese, onun bu iftira sonrasında da Nebî'nin ismetinde kalmaya devam ettiğini bilmese, desek ki: *'Şüphesiz ki bu âyetlerden kast olunanın o (Aişe radiyAllahu anha) olduğu katiyetle sabittir'*; zahir olan durum, bahsi geçen çirkin şeyleri ona (Aişe radiyAllahu anha'ya) isnad eden kimseyi sorumlu kılar.

---

[178] Cilt: 5 Şahsi Risâleler/10

[179] Nur Suresi, 26. ayet

Netice itibarıyla, her nasıl olursa olsun ona (Aişe radiyAllahu anha'ya) iftira atılması, Allah'ın, onun iftiracıların kendisi hakkında söylediklerinden berî olduğuna dair inzal ettiği haberi yalanlama sonucunu doğurur.[180]

Âlemlerin Rabbinin Resûlu'nun dünya ve ahirette eşi olan, mü'minlerin annesi olan bu temiz ve nezih hanımefendiye sanki gerçekmiş gibi iftira atan kişi, münafıkların başı İbn Selûl'un cinsindendir.[181]

---

[180] Rafızilere Reddiye/24
[181] Rafızilere Reddiye/25

31- EVLİYAULLAH'IN/ALLAH DOSTLARININ VE ONLARIN KERAMETLERİ HAKKINDAKİ KAVLİ

Allah'ın velilerinin kerametini ikrar ederim. Ama onlar için mükaşefe yoktur (gaybı bilmezler). Onlar, Allahu Teâlâ'ya mahsus olan bir hakka mâlik olamazlar ve sadece Allah'ın muktedir olduğu herhangi bir şey de onlardan istenmez.[182] Velilerin kerametini bid'at ve dalâlet ehlinden başkası inkar etmez.[183]

182 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/10

183 Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/169

32- ŞEFAAT HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in şefaatine iman ederim. İlk şefaat edecek ve edilecek olan odur. Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in şefaatini sadece bid'at ve dalâlet ehli inkar eder.[184] En büyük şefaat O (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e edilecek ki o da Makam-ı Mahmud'tur.[185] Şefaatin tamamı Allah'ındır.[186] Şefaat edene şefaat etme hakkı ikram edilir. Şefaat edilen de, Allah'ın sözünden ve amelinden razı olup şefaat edilme izni verdiği kimsedir.[187]

İki türlü şefaat vardır: Menfî şefaat ve müsbet şefaat. Menfî şefaat, Allah'tan başkasından, sadece Allah'ın muktedir olduğu bir hususta talep edilen şefaattir. Müsbet şefaat ise Allah'tan talep edilen şefaattir.[188] Bu şefaat, Allah'ın izniyle ihlas ehlinindir.[189] Ve şefaat O (subhanehu ve teala)'nın izni olmadan vukû bulmaz. Allah'ın izin vermediği kimseye de şefaat edilemez.

Allahu Teâlâ da sadece Tevhîd (ehlin)den razı olur.[190] Müşriklere gelince onların şefaatten nasibi yoktur. Nitekim Allahu Teâlâ Necm Sûresi'nin 26. ayetinde şöyle buyuruyor: **"Şefaatçıların şefaatı onlara fayda vermez."**[191] Meleklerin, velilerin, salih kişilerin şefaatçi olacağı sahih bir husustur.[192]

---

[184] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/9

[185] Cilt: 1, Tevhîd/53

[186] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/165

[187] Cilt: 1, Dört Esas/201

[188] Cilt: 1, Dört Esas/200-201

[189] Cilt: 1, Tevhîd/52

[190] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât /165

[191] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/166

[192] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât /166

Ama kendisi ile Allah arasına aracılar koyan ve onlardan şefaat dileyen kimse, o şefaat dilediği kişilere kulluk etmiş ve onlarla (Allah'a) şirk koşmuş olur.[193]

[193] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/112

33- HERKESİ TEKFİR ETME ŞÜPHESİNİ NEFYETMESİ

Bizim herkesi tekfir ettiğimiz şeklindeki söze gelince bu, insanları dinden uzaklaştırmak isteyen düşmanların iftirasıdır. Biz deriz ki: Allah'ı tesbih ederiz, bu büyük bir bühtandır.[194]

Biz, itikadımıza ve dinimize göre O (Allah Subhanehu)'nun, müslümanlar hususunda bizi isabetli bir görüşte sabit kılmasını umarız. Bir müslüman kendisine hüccet geldiği halde Allah'a şirk koşuyorsa veya şirki Tevhid ehline tercih ediyorsa veya ehli şirkin hakikat üzere olduğu kanaatini taşıyorsa ya da Allah'ın, Resûlu'nun ve ümmetin âlimlerinin beyan ettikleri görünür, açık küfürden bir hususu işliyorsa biz, bu konuda yanılan kişi galat (hata, yanlış) ile yanılmış olsa bile, Allah'tan ve Resûl'unden o kimsenin tekfîr edileceğine dair gelen habere iman ederiz.[195]

Biz, şirkin bâtıllığı konusunda kendisine apaçık bir hüccet geldikten sonra ulûhiyette Allah'a şirk koşan kimseyi tekfir ederiz. Aynı şekilde şirki insanlara güzel gösteren kimseyi veya batıl amelleri mubah gören kimseyi de tekfir ederiz. Aynı şekilde her kim, bu içinde Allah'a şirk koşulan manzaralar karşısında Tevhid'i inkar edenlerle ve şirkin giderilmesi uğrunda çaba sarf ederse, yardım Allah'tandır.[196]

Salih kişilere iman etmenin hırsızlık ve zina gibi olduğunu düşünmeyin, bilakis bu puta ibadet etmektir. Bunu yapan kişi kafir olur. Allah ve Resûlu onlardan berîdir. Ey Allah'ın kulları, tefekkür edin, tezekkür edin.[197]

---

[194] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/105

[195] Cilt: 1, Müfid el-Müstefîd/190

[196] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/60

[197] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/25

Tevhid'in Allah'ın ve Resûl'unun dini olduğu kendisine ayan beyan açık olan ama sonra Tevhid'ten nefret eden, insanları da Tevhid'ten nefret ettiren ve bu konuda Resûl'u tasdik edenlerle mücadele edenleri de tekfir ederiz.

Şirki tanıyan ve Resûl (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in şirki inkar için gönderildiğini bilen kişi kalkıp da bunu (şirki) överse ve onu (şirki) insanlara güzel bir şey olarak lanse ederse ve şirk ehlinin sayılarının çok olmasına[198] bakarak yanlış yolda olmadıklarına kanaat getirirse o kimse de kafir olur. Yahudilerin cizyesi kabul edilir ama Allah'tan başkasına dua edenin cizyesi kabul edilmez. Yine Yahudi kadınlarla evlenilebilir ama bunlarla (tekfiri gerektiren amelleri yapanlarla) evlenilemez. Çünkü bunların küfrü daha şiddetlidir.

Yine Allah'ın ve Resûl'unun dinini ikrar edip de sonra İslam dinine düşman olanları ve insanları bu dinden saptırmak için çaba sarf edenleri de tekfir ederiz. Putperestliğin müşriklerin dini olduğunu bilerek putlara tapan ve bunu insanlara şirin gösteren kimseleri de tekfir ederiz.[199] Resûl'un dinini tanıyan ve bu dini tanıdıktan sonra ona söven ve insanları ondan nehyeden ve hak dine tabî olanlara düşmanlık eden kimseyi de tekfir ederiz.[200]

Malının ve şanının eksilmesinden korktuğu için veya birine yağ çekmek için küfür ile konuşan ve küfür ile amel eden kişinin durumu, bu konuda alaylı bir söz söyleyerek konuşan kişinin durumundan daha ağırdır. Allah sadece, kalbi imanla dolu olduğu halde zorlanan (ikrah olunan) kişileri mazur görmüştür. İkrah durumu (zorlama) yoksa bu kişiler imandan sonra küfre düşmüşlerdir. İster korktukları için ister yağcılık için isterse vatanlarını, ailelerini, aşiretlerini, mallarını korumak

[198] Cilt: 1, Mesail Müstenbeta/389
[199] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/58
[200] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/38, 158

için yapsınlar fark etmez. İster mizah yollu yapsınlar ister başka bir amaç için yapsınlar fark etmez. Sadece zorlanan (ikrah olunan) kimseler kafir olmazlar.[201] Bilindiği üzere insan sadece bir sözü söylemeye veya bir eylemi yapmaya zorlanabilir. Kalpteki akîdeyi/inancı kimse zorlayamaz.[202]

[201] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/180

[202] a.g.e./181

34- MÜSLÜMANIN VE KAFİRİN TANIMLANMASI HÜKMÜ HAKKINDAKİ KAVLİ

Ben, Allah katında müslüman olan bir kimsenin kafir olduğuna inanmıyorum. Allah katında kafir olan kimsenin de müslüman olduğuna inanmıyorum. Ben bilakis Allah katında kafir olan kişinin kafir olduğuna inanıyorum.[203]

Hiçbir müslümanın da -eğer Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) onun hakkında bir hadis beyan etmemişse- cennetlik veya cehennemlik olduğuna şehadet edemem. Fakat ben, müslüman için umut beslerim, günahkarlar için de havf/korku duyarım.[204]

---

[203] Rafızilere Reddiye/20

[204] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

35- HÜCCET KÂİM OLANA DEK CEHALETİN ÖZRÜ HAKKINDAKİ KAVLİ

AbdulKadir'in kabri üzerindeki puta, Ahmed Bedevi'nin kabri üzerindeki puta ve benzerlerine ibadet edenleri, cehaletleri ve onları uyaran kimse olmaması nedeniyle tekfir etmiyoruz.[205] Onlara gerçeği bildirdikten sonra durumu öğrenip de inkar edenleri tekfir ediyoruz.[206] Müslüman olduğunu iddia eden ama kendisinden şirki ihtiva eden büyük ameller sâdır olan, kendisine Allah'ın âyetleri okunduğunda büyüklenen kimseler müslüman olamazlar.

Eğer bir insan şirk içeren bir ameli bilmeden yapıyorsa, ona nasihat edebilecek bir kimse yoksa, Allah'ın, Resûlu'ne inzal ettiği ilmi taleb etmiyorsa, yeryüzüne kazık çakmışçasına yaşıyorsa ve hevasına uyuyorsa, o insanın durumunun ne olacağını da bilmiyorum.[207]

İslam döneminden önce yaşayıp da üzerine hüccet kâim olmayanlar, kuş uçmaz kervan geçmez bir köyde yaşayanlar veya sarf ve atf.[208] gibi gizli kalmış bir konuda kendilerine hüccet ulaşmayanlar kendilerine tebliğ edilene kadar tekfir edilmezler.

Allah'ın, kitabında açıkça belirttiği din usûlü mucibince Allah'ın hücceti Kur'ân'dır. Kendisine Kur'ân ulaşana hüccet de ulaşmış demektir.[209] Kafirlerin ve münafıkların çoğu, kendilerine ulaştığı halde Allah'ın hüccetini anlamamışlardır.

---

205 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/11

206 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/9

207 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/37

208 İslam'dan çıkaran 10 hususun yedincisine bknz. (Yayıncı)

209 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/12

Hüccetin kâim olması ve kendilerine ulaşmış olması işin bir cihetidir, hücceti anlamaları ise işin diğer bir cihetidir. Kafir olmaları hüccetin onlara ulaşması ile ilgilidir. Hücceti anlamamaları ise başka bir konudur.[210]

[210] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/12-13; Cilt: 5, Risâleler/244. Fakat Şeyh (rahimehUllah), Hüccetin ulaşması yanısıra onun anlaşılması gerekliliği hususunu da inkar etmiyor. Mesela Ebu Cehil anladı ve yüz çevirdi. Burada "anlama" sözcüğü ile kast olunan hidayetin anlaşılmasıdır. Ebu Bekir (radiyAllahu anhuma) ve benzeri zatların anlaması gibi. Bu hususu Şeyh Salih Abbûd dile getirmiştir.

36- TEKFİRİ GEREKTİRECEK BİR KISIM AMELİ ZİKRETMESİ

Bir kimse, Resul (sallAllahu aleyhi ve sellem)'i her konuda tasdik etse ama namazın farzıyetini inkar etse o kimse kafir olur. Aynı şekilde her şeyi kabul eden ama dirilmeyi kabul etmeyen de böyledir. Yine her şeyi alsa da Ramazan orucunun farzıyetini reddetse yine durum budur. Mezhebler bu konuda ihtilaf etmemişlerdir. Bu husus, Kur'an'da bu şekilde açıklanmıştır.[211]

Dirilişi inkar eden kafirdir.[212] Büyücü tekfir edilir, [213] İrtidat edenler –İslam'dan çıkanlar- ,[214] Allah'tan başkasına istiğase eden (sığınan, iltica eden) kafir olur.[215] Allah'tan başkası adına kurban kesen kafir olur.[216] Allah'tan başkasına adak adayan kafir olur.[217] Bir Nebiye veya meleğe dua eden[218] veya onları aracı edinen veya onlara sığınan/iltica eden kimse İslam'dan çıkmış olur.[219]

211 Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/172

212 Cilt: 1, Üç Usûl, 195; Cilt: 1, Telkinu Usûl'ul-Akîde /373

213 Cilt: 1, Tevhîd/73

214 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/67

215 Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/366

216 Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/366

217 Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/366

218 Bazı nüshalarda "recâ (umut bağlayan)", bazı nüshalarda "nahâ (yönelen)" sözcükleri geçer. Bazı nüshalarda da münaacat eden lafızları geçer ki hepsi de "dua etmek" mânâsına gelir.

219 Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/366

37- İNSANI KAFİR YAPMAYAN KÜFÜRLE İLGİLİ KAVLİ[220]

Hüküm koyucu, günah işleyenlerin tekfir edilmesine izin vermemektedir. Cumhurun görüşü şudur: "O kişi dinden çıkmaz." İmam Ahmed der ki: "O geldiği gibi alınır, yani çıkar veya çıkmaz denmez." Bu iki görüşün dışındaki görüşler sahih değildir.[221]

"Kafir yapmayan küfür (küfür dûne küfür)" demek, büyük günah olmasına rağmen insanı dinden çıkarmayan küfür demektir.[222]

[220] Küfür sözcüğü Arapça'da çeşitli anlamlara gelir. Kafir olmak, inkar etmek, nankörlük, hakkı örtmek, hakkı gizlemek gibi. (Mütercimin notu)

[221] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/66

[222] Yani büyük günah olmasına rağmen. Cit: 3, Fetvalar ve Meseleler/51

38- GÜNAHKARLARIN TEKFİR EDİLMEMESİ HUSUSUNDAKI KAVLİ

İslam'ın, ilki Kelime-i Şehadet sonrakileri diğer 4 rukün olmak üzere toplam 5 ruknü vardır. Bir kimse bu 4 rukünden birini ikrar etmekle birlikte tembellik veya benzeri bir nedenle ihmal etse, onu bu ruknü terk etmesi nedeniyle tekfir etmeyiz.[223] Kimseyi günahından dolayı tekfir etmem ve İslam dairesinden çıktığını dile getirmem.[224]

[223] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/9

[224] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

39- İÇTE OLANI BİLMEDEN ZAHİRE GÖRE HÜKÜM VERME HUSUSUNDAKI KAVLİ

Bir kişinin münafık olduğu bilinse ama o kişi iman ehlinin amelini izhar etse (kendisini) korumuş olur.[225] Müslüman gibi amel eden birine, aksini ispat edecek bir eylem ortaya koymadıkça, dokunmamak gerekir.[226] Bid'at ehli hakkında ise zahire bakarak hüküm veririm. Onların sırlarını Allah'a havale ederim.[227]

[225] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/45
[226] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/176; Cilt: 5, Risâleler/11
[227] Cilt: 5, Şahsi Risâleler, 11

40- İSLAM'DAN İRTİDAT EDENLER/DÖNENLER HAKKINDAKİ KAVLİ

Mürted, müslüman olduğu halde İslam'dan çıkıp kafir olan kişidir.[228] Mürted(in), tövbe edilmesi istenir.[229]

[228] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/173

[229] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/68

41- ŞİRKTEN SAKINDIRMA HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Allah'ın koyduğu en büyük yasak, kendisine şirk koşulmasıdır. Bu ise Allah ile beraber başkasına dua etmek veya ibadet türlerinden birini Allah'tan başkasına sunmak yoluyla olur. Kim ibadet türlerinden birini Allahu Teâlâ’dan başkası için yaparsa, ibadet ettiği şeyi veya kişiyi rab edinmiş, ilah edinmiş ve onu Allah'a şirk koşmuş olur.[230] Allah'a, O'na şirk koşmadan kavuşan kişi cennete girer. O'na şirk koşarak kavuşan kişi ise, insanların en çok ibadet edeni olsa bile, Cehenneme girer.[231]

Bu ümmet içinde şirke ilk düşen kişiler ise, Ali'ye ve diğerlerine dua eden ve onlardan ihtiyaçlarının giderilmesini, sıkıntılarını izale edilmesini talep eden melûn rafızilerdir.[232] Yeryüzünde ortaya çıkan ilk şirk ise salih kişileri ölçüsüz sevme neticesinde zuhur eden şirktir.[233]

Şunu biliyorum ki eski zamanlardaki insanların şirki, şu iki durum nedeniyle, şimdiki insanların şirkinden daha hafifti:

Birincisi: Evvelkiler, sadece rahat dönemlerinde Allah ile beraber meleklere, evliyaya ve putlara dua ediyorlardı ve onlarla şirk koşuyorlardı. Onlar, darlık ve sıkıntı zamanlarında ibadeti, kulluğu Allah’a halis kılıyorlardı.[234] Zamane müşrikleri ise bollukta da darlıkta da şirk koşmaya devam ediyorlar.[235]

---

[230] Cilt: 1, el-Asl'ul-Câmi'u/381
[231] Cilt: 1, Tevhîd/19
[232] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/36
[233] Cilt: 1, Tevhîd/57
[234] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/170
[235] Cilt: 1, Dört Temel/202

İkincisi: Evvelkiler Allah ile beraber Allah katında salih olan insanlara, nebîlere veya velîlere ya da meleklere dua ediyorlardı; veya Allah'a isyan etmeyen bilakis itaat eden ağaçlara ve taşlara dua ediyorlardı.

Zamane müşrikleri ise kadınlara kötülük yapan; kendilerinden zina, hırsızlık, namazı terk etmek ve benzeri fücûr amellerin zahir olduğunu anlattıkları insanlara dua ediyorlar. Salih bir kişiye iman eden veya tahta gibi taş gibi Allah'a asî olmayan bir nesneye dua eden kimselerin durumu, fasık ve fasid olduğuna tanık olduğu bir kimseye iman eden ve şehadet eden kimselerin durumundan daha ehvendir.[236]

[236] Cilt: 1, Keşf'uş-Şubuhât/170

42- ŞİRK KATEGORİSİNE GİREN BÜYÜK GÜNAHLARDAN SAKINDIRMASI

Kim sevgisi Allah sevgisine eş bir ortak edinirse, işte bu en büyük şirktir.[237] Allah'tan başkasına istiazede bulunmak şirktir.[238] Allah'tan başkasına istiğasede bulunmak veya başkasına dua etmek de en büyük şirktendir.[239] Adak da bir ibadet olması hasebiyle Allah'tan başkasına sarfedilirse şirktir.[240] Allah'tan başkası adına yemin etmek şirktir.[241]

Tiyare şirktir.[242] "Senin ve Allah'ın dediği olur" demek de şirktir, yalnız bu büyük şirkten değildir.[243] Riyâ da küçük şirktendir.[244]

---

[237] Cilt: 1, Tevhîd/90

[238] a.g.e./41

[239] a.g.e./42, 43

[240] a.g.e./40

[241] a.g.e./110; Çünkü Allah Resûlu (sallallahu aleyhi ve sellen) şöyle buyurmuştur: **"Kim Allah'tan başkası adına yemin ederse kafir olur veya müşrik olur."** Cumhurun kavline göre bu şekilde yemin eden kişi dinden çıktığına hükmedilerek tekfir edilmez. İbn Abbas (radiyAllahu anhuma) ve diğerlerinden gelen metinlere göre bu, küçük şirktir. Ancak bunu kabirdekilere yapanlar, eğer kendilerine: 'Yemini Allah'a yapınız.' dediğiniz zaman bu emre -tasdik ederek ya da inanmayarak da olsa- uyarlarsa tekfir edilmezler. Eğer bir kimse bir şeyhe veya türbesine veya onun hayatı ve benzeri bir husus adına yemin etmeye çağrılsa ve o kişi yalandan da olsa yemin etse, onun bu hareketi şüphesiz büyük şirktir. Çünkü bu durum onun, üzerine yemin ettiği kişiye Allah'tan daha çok şan atfettiğini, ona Allah'tan daha çok saygı duyduğunu ve ondan Allah'tan daha çok korktuğunu göstermektedir. Bu putperestlerin şirkine götüren bir eylemdir. Şüphezi ki biz Allah'a aitiz ve şüphesiz ki biz O'na dönücüleriz. Bkz. Teysîr el-Azîz el-Hamîd, Sayfa: 593

[242] Cilt: 1, Tevhîd/83; Çünkü Allah Resûlu (sallallahu aleyhi ve sellen): **"Tiyare şirktir."** (Sahihtir. Bknz. Sahihu Cami'us-Sağir, 3960) buyurmuştur. Tetayyur sözcüğü kuşları, geyikleri ve diğer hayvanları uğurlu ya da uğursuz saymaktır. Bu da onların kararlarını değiştirebiliyordu. Mesela bir iş yapmayı istediklerinde eğer sağa doğru uçan bir kuş görürlerse bunu uğur addediyorlardı, ama sola doğru uçan bir kuş görürlerse bunu da uğursuzluk addediyorlardı. Şeriat bunu yasakladı, batıl kıldı ve bunun yapılmasını nehyetti. Bunların (kuşların vb.) bir fayda veya zarar vermeye muktedir olmadıklarını bildirdi. Tetayyur kavramının şirk sayılması şu nedenledir ki müşrikler kuşların kendilerine bir fayda sağlayabileceğine veya kendilerinden

Kahinleri tasdik etmek, Kur'ân'a iman etme ile bağdaşmaz. Onları tasdik etmek bilakis küfürdür.[245] Kim bir şey (uğur getirsin veya işi rast gitsin diye) takar da ona bel bağlarsa, kim temime/muska takarsa şirke düşmüş olur -küçük şirk-. Korunma amacıyla, göz değmesin diye ip bağlamak gibi şeyler de aynıdır.[246]

Şu üçü de şirktir: Rukye, temaim ve tevle. Ancak nazardan veya hastalıktan korunmak için Hak Kelamı ile yapılan rukye bu kategoriye girmez. Temime/Muska da eğer içine Kur'ân ayetleri yazılarak hazırlanırsa, şirk olup olmadığı hususunda âlimler ihtilaf etmişlerdir.[247]

Eğer şirk ameli, Allah'ın ve Resûl'unun emrine uymaya gayret eden bir mü'minden ve bilmeden sâdır olursa, bunun o mü'min kulu vaadten

---

bir zararı def edebileceğine inanıyorlardı. Bu şekilde davranmaları da Allahu Teâlâ'ya şirk koşmalarına sebebiyet veriyordu. Bkz. Teysîr el-Azîz el-Hamîd/421, 438

243 Cilt: 1, Tevhîd/112-113

244 Cilt: 1, Tevhîd/19

245 Cilt: 1, Tevhîd/77; Kahin, geleceğe dair gaybî hususlardan haber veren kişidir. Arraf ise önceden geçmiş olan bazı hususları bildiğini iddia eden kişidir. Örneğin arraflar çalıntı malın, kaybolan kişilerin veya nesnelerin yerlerini ve benzeri durumları bildiklerini iddia ederler. Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) buyurmuştur ki: **"Kim bir kahine veya arrafa gider onun söylediklerini tasdiklerse, Muhammed'e indirileni inkar etmiştir."** (Sahihtir. Bknz. Sahihu Cami'us-Sağir, 5939)

246 Cilt: 1, Tevhîd/28

247 Cilt: 1, Tevhîd/31; Rukye: Okuyup üflemek şeklinde yapılan büyü, sihir. Temime, çoğulu Temaim: Çocukların (ve insanların boynuna onları nazardan koruması ve benzeri bir niyetle asılan kolye ve benzeri tipi şeylerdir. Tevle: Karı koca arasını bulmak için yapılan şirinlik büyüsüdür. Tevle de bir büyü, sihir çeşididir. Zehirin azı da çoğu da zehirdir. En tercih edilen görüşe göre içerisine Kur'ân'dan, Allah'ın ayetlerinden ve Allah'ın sıfatlarından alınan kelimeler yazılmış olsa bile muska takmamaktır. Çünkü **"Rukye, temaim ve tevle şirktir."** (Sahih bir hadistir. Bknz. Ebu Davud,İbn Mace,Ahmed, Hakim Müstedrek'te, ve el-Elbani es-Sahiha'da, hadis no: 331) kavli geneldir. Bu genel ifadede rukyenin aksine Kur'ân ayetleri ile hazırlanan muskalar ile diğer şeylerden hazırlanan muskaların arasında bir ayrım yapılmamıştır. Bu nedenle de en ihtiyatlı yaklaşım, harama giden yolları tıkamak için hiçbir şekilde muska takmamaktır. Çünkü muskacılık genel anlamda şeytanların adlarını, bilinmeyen kelimeleri vb. içeren bir alandır.

(Allah'ın vaadinden) çıkarmamasını ümit ederim. Sahabeden de bu meyanda zuhur eden şeyler olmuştur: Babalarına, atalarına yemin etmeleri; Kabe'ye yemin etmeleri, 'Allah ve Muhammed dilerse' demeleri; 'Bize de Zat-ı Envat gibi bir ağaç yap.' demeleri gibi. Ama onlar hak kendilerine açıklanınca ona tabî oldular. Onlar, atalarının ve törelerinin yolunda cahiliye gayreti ile mücadele etmediler.[248]

[248] Bu dipnot nette yayınlanan verziyonda boş bırakılmıştır. Basılı olan nüshadan yerini tesbit edebildim: Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/68 (Yayıncı)

43- CİBT VE TAĞUT HAKKINDAKİ KAVLİ

Allah'ın, ademoğullarına farz kıldığı ilk şey tağutu inkar edip Allah'a iman etmeleridir.[249] İnsan, tağutu inkar etmedikçe Allah'a iman etmiş olmaz.[250] Tağut genel bir kelimedir. Allah'tan başka ibadet edilen,[251] kendisine ibadet edilmesinden razı olan, Allah'a ve Resûl'une itaatı bırakıp da kendisine ibadet edilen, tabî olunan, itaat edilen her şey tağuttur.[252]

O (tağut) -İbn Kayyim'in tarifine göre- kulun kendisiyle haddi aştığı her türlü mabud, tabî olunan veya itaat edilendir. Her kavmin tağutu, Allah ve Resûlu dışında kendisine muhakeme oldukları veya Allah'tan apaçık bir delil gelmediği halde kendisine tabî oldukları ya da bilmedikleri konularda Allah'a itaat edercesine kendisine itaat ettikleri kişilerdir.[253]

Tağut, cinlerden de olabilir, insanlardan da.[254] Tağutu inkar etmenin sıfatı Allah'tan başkasına ibadet etmenin bâtıl olduğuna inanmak ve tağutu terk ederek ona buğz etmek, tağut ehlini tekfir etmek ve onlarla mücadele etmektir.[255]

Pek çok tağut vardır ama en başta gelenleri şu 5 tanesidir:

---

249 Cilt: 1, Tağutun Anlamı/376

250 a.g.e/378

251 Cilt: 1, Tevhîd/9; Cilt: 1, Tağutun Anlamı/377

252 a.g.e./377

253 Bu dipnot gerek basılı olan nüshada gerek nette yayınlanan verziyonda boş bırakılmıştır. Şu an itibariyle bu ibarenin Şeyh'in hangi kitabında geçtiğine muttali olamadım, lakin alıntı yaptığı yer için bknz.: İlam'ul-Muvakkiin, Cilt:1, Sayfa:50, İbn Kayyim el-Cevziyye (Yayıncı)

254 Cilt: 1, Tevhîd/73

255 Cilt: 1, Tağutun Anlamı/376

Birincisi: Allah'tan başkasına ibadete davet eden şeytan.

İkincisi: Allah'ın hükümlerini değiştiren zalim idareciler.[256]

Üçüncüsü: Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler

Dördüncüsü: Allah dışında gaybı bildiği iddia edilen kişiler

Beşincisi: Allah'tan başka ibadet edilen ve bu ibadetten razı olanlar.[257]

İnsanların itikad ettiği tüm tağutlar -aracı edindikleri, kendileri için uyardıkları, kendilerine tevekkül ettikleri, onlardan kendilerini Allah'a yaklaştırmalarını istedikleri- özel ve genel insanların nezdinde bu şekilde meşhurdurlar. Onlar kendilerini tağuta vakfederler ve insanlara da bunu emrederler. Bunların hepsi de kafirdir ve İslam'dan irtidat etmişlerdir (çıkmışlardır).

Biri çıkıp da derse ki: *'Onların bu durumu bâtıl olmakla birlikte onları küfre götürmez'*, bu mücadele edenin niteliklerinin en hafifi *'fasık'* sözcüğü ile nitelendirilir ki onun da ne yazdığı ne tanıklığı kabul edilir ve ne de onun arkasında namaz kılınır.

Bunlardan uzak durulmadıkça ve bunlar tekfir edilmedikçe İslam dini sahih olmaz.[258]

---

[256] Akaidçilerin detaylı açıklamalarına göre amelî küfür ile îtikadî küfür arasındaki fark maruftur. Bkz. 37 numaralı bölüm. Nitekim Şeyh'in bazı yazılarında şöyle geçmektedir: İnsanları kendisine kul olmaya, ibadet etmeye çağıran. Bkz. Cilt: 1, Üç Usûl/195

[257] Cilt: 1, Tağutun Anlamı/378

[258] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/188

'Cibt' sözcüğü ise sihir anlamına gelir.[259] Iyafe, tark ve tiyare *'cibt'* sınıfına giren amellerdendir.[260]

[259] Cilt: 1, Tevhîd/72

[260] Cilt: 1, Tevhîd/74; Iyafe: Kuşları kovmak, onları isimlerine, niteliklerine ve geçtikleri yerlere göre uğurlu veya uğursuz saymak anlamına gelir. Tark: Yere çizgiler çizmek (suretiyle yapılan sihir) anlamına gelir. Tiyare konusu için bkz. 234 numaralı dipnot.

44- CEMAATİN GEREKLİLİĞİ VE FIRKALARA BÖLÜNMEYE KARŞI DURMA HAKKINDAKİ KAVLİ

İtikad ediyoruz ki Sünnete tabî olan Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem) ümmeti dalâlet üzere birleşmezler.[261] Allah dinde birleşmeyi emretmiştir. O dinde bölünmeyi yasaklamıştır. O bizden önce yaşayıp da fırkalaşan ve ihtilafa düşenler gibi olmamızı yasaklamıştır.[262]

Rahmet cemaattedir. Tefrika/bölünme azaptır.[263] Birlik olmanın tamamlayıcılarından biri de bize emîr olan kişiyi velev ki Habeşli bir köle olsa bile işitmek/dinlemek ve ona itaat etmektir.[264]

---

261 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/115

262 Cilt: 1, Altı Büyük Temel/394

263 Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/35

264 Cilt: 1, Altı Büyük Temel/394

45- FIRKAYI NACİYYE VE TAİFEYİ MANSURA HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem) ümmetinin yetmişten fazla fırkaya ayrılacağını, biri hariç hepsinin de Cehennemlik olduğunu bildirmiştir. Sonra da kurtuluşa erecek fırkayı, Resul (sallAllahu aleyhi ve sellem) ve ashabına tabî olma sıfatıyla vasfetmiştir.[265] Bu nedenle fırkalara, itikadlarına ve amellerine bir göz at. Hangisi Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e ve ashabına muvafık ise Fırkayı Naciyye (Kurtulan Fırka) odur.[266]

Açıkça bilindiği üzere Ehli Sünnet, Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ve ashabının yoluna tabî olurlar. Bu nedenle de Fırkayı Naciyye olmaya en layık kesim Ehli Sünnet'tir. Onlar dine, herhangi bir tahrif yoluna gitmeksizin tabî olduklarından ötürü, kurtuluşa erme izleri kendilerinde gayet açıktır. Onların mezhebi ve saygınlığı pek çok beldede, ülkede zahir olmuştur ve içlerinden çok sayıda âlim, muhakkik, muhaddis, velî ve sâlih zatlar çıkmıştır.[267]

Fırkayı Naciyye Teala'nın fiilleri konusunda Kaderiyye ve Cebriyye arasında vasattır.[268]

---

[265] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/259

[266] Rafızilere Reddiye/3

[267] Rafızilere Reddiye/3

[268] **Açıklaması:** Kaderiyye görüşüne mensup olanlar, kulun işlediği ibadetlerin, itaatin ve masıyetin Allah'ın kazası ve kaderinin hükmü altına girmediğine itikad ederler. Tam aksine Cebriyye görüşüne mensup olanlar ise kulun işlediği fiillere ve hareketlere mecbur olduğunu söylerler. Onlara göre kul, nasıl ki titreyen bir insan titremesine engel olamıyorsa, fiillerine engel olamaz ve bu fiiller zaruri olarak ondan zuhur eder. Kulun hiçbir gücü, iradesi ve fiili yoktur. Ehli Sünnet itikadına göre ise kullar faili hakîkîdirler ve işledikleri fiiller hakikat ciheti üzere kendilerine nispet olunur. Şüphesiz ki onların ve fiillerinin yaratıcısı Allah'tır. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur: **"Sizleri ve amellerinizi Allah yarattı."** Kulun, Allah'ın dilemesine tabî olarak, dilemesi ve seçimi vardır.

Onlar (Fırkayı Naciyye), Allah'ın vaîdi konusunda ise Mürcie ve Vaîdiyye görüşleri arasında vasattırlar.[269]

Onlar (Fırkayı Naciyye), iman ve din açısından ise Haruriyye ve Mu'tezile arasında, Mürcie ile Cehmiyye arasında vasattırlar.[270]

Onlar (Fırkayı Naciyye), Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ashabına bakış açıları hususunda ise Hariciler ile Rafıziler arasında

---

[269] Onların (Fırkayı Naciyye'nin) kudret hususunda Allah'ın vaîdi babında Mürcie ile Vaîdiyye arasında olmaları konusuna gelince; Mürcie görüşüne mensup olanlar imana taalluk eden amelleri ertelerler. Onlar büyük günahları işleyenlerin fasık olmadığına inanırlar. Derler ki: Kafire nasıl yaptığı itaat fayda vermiyorsa, mü'mine de işlediği günah zarar veremez. Onlara göre ameller imana dâhil değildir; tam imana sahip olan biri büyük günahları işlese de Allah'ın vaîdine maruz kalmaz. Vaîdiyye mensuplarına gelince; onlar vaîdin mutlaklığına inanırlar. Onlara göre büyük günah işleyip de tövbe etmeden ölen bir kişi ebediyen Cehennem'de kalır. Ehli Sünnet ise orta bir yol izleyerek şu kanıya varmıştır: Büyük günah işleyenin imanı eksiktir ve o kişi günahkardır. Günahının karşılığında hak ettiği cezayı görür. Onun hakkında hükmü Allah verir. Tövbe etmeden ölürse, Allah dilerse onu affeder, dilerse ona günahları nispetinde azap eder ama ebediyen Cehennem'de kalmaz. Bilakis temizlenip de günahlarından arınınca Cehennem'den çıkar. Allahu Teâlâ buyuruyor ki: **"Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındakileri dilediği için bağışlar."**

[270] Ehli Sünnet'in, imanın isimleri ve din hususunda Haruriyye ile Mu'tezile ve Mürcie ile Cehmiyye arasında olması konusuna gelince; Çünkü Haruriler (Hariciler) ve Mu'tezile mensupları din ve imanın "söz, amel ve itikad" olduğuna inanırlar. Ama onlara göre iman artmaz ve eksilmez. Haricilere göre büyük günah işleyen kafir olur. Mu'tezile'ye göre ise büyük günah işleyenler ne mü'min ne de kafir denilebilecek bir konumda olur, fasık olur. Hariciler'e ve Mu'tezile'ye göre büyük günah işleyenler ebedi Cehennem'de kalırlar ve şefaat olunsa da olunmasa da oradan çıkamazlar. Mu'tezilenin aksine, Hariciler'e göre büyük günah işleyenin kanı ve malı dünyada mubah olur. Mürcie ise der ki: "İman sadece kalble tasdik ve dille ikrardır veya o sadece sözdür." Cehmiye'ye göre ise iman salt biliştir ve ameller imandan sayılmazlar. Bu nedenle de en fasık insanın imanı ile en kamil insanın imanı birdir. Onlara göre iman varsa günah işlemek zarar veremez. Ehli Sünnet ise der ki: "İman dil ile ikrar, kalp ile inanmak ve rükünlerle amel etmektir. İman itaat ile artar ve masiyet ile azalır. Büyük günah işleyen kişi de imanı eksik mü'min olarak veya imanıyla mü'min ama büyük günahı nedeniyle fasık olarak adlandırılır. Bu kişinin Ahiret'teki durumu Allah'ın iradesine kalmıştır. Allah dilerse onun günahlarını affeder ve onu direkt olarak Cennet'e alır, dilerse ona günahları nispetinde azab eder ve sonra Cennet'ine alır.

arasında vasattırlar.[271,272]

Onlar (Fırkayı Naciyye) Allah'ın kendilerine güzelliği hükmettiği kişilerdir. Onlar siyah öküzün derisinde yer alan beyaz kıllar adedincedirler.[273] Eski zamanlarda olduğu gibi hakikatin tümüyle kaybolmayacağına itikad ederiz.[274]

Nebi (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ümmetinden bir topluluk daima hak üzere ve mansur olacak. Onlara zarar vermeye çalışanların ve onlara muhalif olanların çabaları onlara (Fırkayı Naciyye ehline) zarar veremeyecek. Allahu Teâlâ'nın emri gelene kadar onlar bu hal üzeredirler.[275]

---

[271] Ehli Sünnet'in Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ashabına bakış konusunda Rafıziler ile Hariciler arasında olmaları hususuna gelince; Rafıziler mü'minlerin emîri Ali bin Ebî Talib (radiyAllahu anh) hususunda ve Ehli Beyt konusunda çok aşırı gitmişlerdir. Ayrıca onlar diğer üç halifeye ve Aişe (radiyAllahu anha) gibi diğer ashaba da düşman olmuşlardır. Hariciler ise mü'minlerin emîri Ali hakkında hakikatten sapmışlardır ve onu diktatör olmakla suçlamışlar ve ondan ayrılmışlardır. Onlar, Ali'ye ve Osman (radiyAllahu anhuma)'ya ve onlara uyanlara söverler. Ehli Sünnet ise aşırı giden Rafıziler ile cefa eden Hariciler arasında orta bir yol tutmuştur. Allah, Ehli Sünnet'e tüm sahabeyi kiramı sevme ve benimseme yolunu hidayet etmiştir. Onlar bilir ki herkese hak ettiği hakkı ve fazileti vermek gerekir. Ehli Sünnet, sahabenin İslam'da, imanda, ilimde ve amelde en kamil insanlar olduklarını bilir. Allah, tüm ashabı kiramdan razı olsun.

[272] Cilt: 5, Şahsi Risâleler, 8

[273] A.g.e. 264

[274] Cilt: 1, Tevhîd, 70

[275] Cilt: 5, Şahsi Risâleler, 115

46- BÜYÜK İMAMET VE İŞİTMEK, İTAAT ETMEK HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Müslümanlara önder olan kişiyi dinlemenin ve ona itaat etmenin, iyi ya da facir olsalar bile, Allah'a isyanı emretmedikleri sürece, vacip olduğunu düşünüyorum.[276]

Bize emîr olan zatı dinlemek ve ona itaat etmek, velev ki Habeşli bir köle olsa bile, icmâ ile sabittir.[277] Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) idarecilerin cevrine sabretmemizi, onları dinleyip kendilerine itaat etmemizi ve onlara nasihat edilmesini emretti. O (sallAllahu aleyhi ve sellem) bu meyanda görüşünü bildirdi, tekid etti ve tekrarladı.[278]

Bir kimse hilafeti alsa, insanlar onun hilafeti üzerine ittifak etseler ve ondan razı olsalar, o da otoriteyi ele alarak onlara halife olsa; ona itaat etmek vacip olur. Onun emrinden çıkmak haram olur.[279]

Tüm mezheb imamları, bir beldeye veya birkaç beldeye hâkim olan kimsenin her şey hususunda idareci hükmüne malik olacağı konusunda icmâya varmışlardır. Zaten bu böyle olmazsa dünya işleri yürümez. Nitekim insanlar günümüze kadar uzanan uzun bir süreç boyunca tek bir idareci veya imam üzerinde ittifak etmemişlerdir.[280]

---

[276] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

[277] Cilt: 1, Altı Büyük Temel/394

[278] Cilt: 1, Cahiliyye Meseleleri/335

[279] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

[280] Cilt: 3, Fetvalar ve Meseleler/67

47- HİCRET HAKKINDAKİ KAVLİ

Şirk beldesinden İslam beldesine hicret etmek bu ümmete farz kılınmıştır. Bu (farzıyyet) Kıyamet saatine kadar bakî kalacaktır.[281]

[281] Cilt: 1, Üç Usûl/193

48- VELÂ VE BERÂ HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Resûle itaat eden ve Allah'ı Tevhid eden hiçbir kimseye, Allah'a ve Resûl'une karşı çıkan birini idareci edinmek, en yakın akrabası olsa bile, caiz değildir.[282] Hatta onlar babaları, oğulları, kardeşleri veya aşiretleri olsa bile kendilerini idareci edinmek caiz değildir.[283] İnsan, Allah'ı Tevhîd etse ve şirki terk etse bile, müşriklere düşman olmadıkça, onlara düşmanlık ve buğzunu açıkça izhar etmedikçe o insanın İslam'ı dosdoğru olmaz.[284]

"Lâ ilâhe illAllâh" sözü ile murad olunan, bu sözü kalp ile bilmek, bu sözü sevmek, bu sözün ehlini sevmek, bu söze muhalefet edenlere ve düşmanlık edenlere buğz etmektir.[285]

Tevhîdi seviniz. Tevhîd ehlini seviniz. Onları, yakınlarınız olmasalar bile, kardeş edininiz. Tağutları inkar ediniz. Tağutları düşman biliniz ve onlara buğz ediniz. Tağutları sevenlere, tağutun yolunda mücadele edenlere, tağutları tekfir etmeyenlere buğz ediniz.[286]

---

[282] Cilt: 1, Üç Usûl/183
[283] Cilt: 1, Üç Mesele/375
[284] Cilt: 1, Siyer Sahnelerinin Şerhi/355
[285] Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/363
[286] Cilt: 1, Kelime-i Tevhid'in Tefsiri/368

49- İNSANLARA EZİYET EDEN LİDERLERLE BİRLİKTE NAMAZ KILMA VE CİHAD ETME HUSUSUNDAKİ KAVLİ

İyi olsun facir olsun her imam ile beraber cihada iştirak etmenin geçerli olduğunu düşünüyorum. Bu imamların arkasında namaz kılmak da caizdir.

Cihad, Allah'ın Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'i gönderdiği günden bu ümmetin âhir kesiminin Deccal ile yapacağı mücadeleye varıncaya kadar her daim yürürlüktedir. Eziyet edenin cevri veya âdil olanın adaleti, cihadı yürürlükten kaldıramaz.[287]

[287] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

50- BİD'AT VE İHDAS OLUNANA KARŞI UYARMASI

Bid'at ehlini terk etmenin ve onlardan uzak durmanın gerektiğini düşünüyorum. Onlar hakkındaki hükmü zahire bakarak veriyorum. Onların sırlarını Allah'a havale ediyorum. Dine sonradan eklenen her şeyin bid'at olduğuna inanıyorum.[288] Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in sünnetine tabî olmanın ve avamın ekseriyeti nezdinde şöhret bulsa bile bid'atlerin terk edilmesinin vacib olduğunu bildiriyorum.[289]

İbadet hususunda Resûl'e tabî olmak bizi bid'atlardan korur. Yalnız, mushafın tek bir kitapta toplanması, Ömer (radiyAllahu anh)'ın sahabeye cemaat halinde teravih kıldırması, İbn Mes'ûd'un dostlarını Perşembe günleri sohbete çağırması ve bunun gibi dinde aslı olan hususlar bid'at kapsamına girmez. Bunlar güzel şeylerdir. En doğrusunu Allah bilir.[290]

Âlimlerden sahih olarak bize intikal eden: *"Ehli kıbleyi tekfir etmeyiz"* sözüne gelince; bu söz insanı kafir etmeyecek bir bid'atı işleyen kimse hakkındadır. Çünkü âlimler, insanı dinden çıkaran bir bid'atı işleyen kimselerin tekfir edilmesi gerektiği hususunda görüş birliğine varmışlardır.[291]

---

[288] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

[289] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/180

[290] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/107; Bu(nlar) şer'î değil lügavî olarak bid'attır. Ancak şeriata ve şeriatın icaplarına muvafık olması hasebiyle güzeldir (hasendir). Aksi takdirde sonradan eklenen her şey bid'attır. Her bid'at da dalâlettir.

[291] Rafızilere Reddiye, Sayfa/20

51- MEZHEBİ HAKKINDA SÖYLEDİKLERİ

Biz Kitab'a, Sünnet'e ve ümmetin Selefi Salih'ine uyarız. Dört imamdan Ebu Hanife Numan bin Sabit, Malik bin Enes, Muhammed bin İdris ve Ahmed bin Hanbel (rahimehumUllah)'tan varid olan sözlere ittibâ ederiz.[292]

Mezhebimize gelince; bizim mezhebimiz Ehli Sünnet'in imamı İmam Ahmed bin Hanbel'in mezhebidir. Dört mezhebe tabî olanları da Kitap ve Sünnet nasslarına, ümmetin icmâsına ve cumhurun kavline muhalif olmadıkları sürece inkar etmeyiz.[293]

Mutahhirunun (rahimehumUllah) kitapları ise bizde mevcuttur ve nassa muvafık oldukları sürece onlarla amel ederiz; nassa muvafık olmadıkları zaman ise onlarla amel etmeyiz.[294]

292 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/96
293 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/107
294 Cilt: 5, Şahsi Risâleler/101

52- HÜCCETİN İKAMESİ (KESİN DELİLLERİN SUNULMASI) AKABİNDE KITAL HAKKINDAKİ KAVLİ

Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem) dinin tümünün Allah'ın olması, kurban kesmenin tümünün, adak adamanın tümünün, istiğasede bulunmanın tümünün Allah'a hasr edilmesi, diğer tüm ibadet çeşitlerinin de Allah'a yapılması için müşriklerle savaşmıştır.[295]

Namazı terk edenlerle ve zekat vermeyi reddedenlerle de bu ümmetin sıddîki Ebu Bekr es-Sıddîk (radiyAllahu anh)'ın bunları terk edenlerle savaşmıştır.[296]

[295] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/88
[296] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/38

53- MÜTEVATİRİN DELİL OLMASI HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Kat'î mütevatiri -bir özre binaen- veya tevîl ederek ve muteber bir delil olmaksızın başka yönlere çekerek bilmemek fayda vermez. Örneğin farz olduğunu bilmeyerek beş vakit namazın farzıyetini inkar eden kişi gibi. Böyle bir kişi bu cehaleti nedeniyle kafir olur. Aynı şekilde namazı bildiğimiz mânâdan farklı bir mecraya çekecek şekilde tevîl eden kişi de kafir olur.[297]

[297] Rafızilere Reddiye/41; "Bildiğimiz" sözü ile kasdolunan, âlimler nezdinde "Üzerinde karar kılınan mânâ" demektir.

54- EMRİ BİL MA'RUF VE NEHYİ AN'İL MÜNKER HAKKINDAKİ KAVLİ

Tertemiz Muhammedî Şerîatın gerektirdiği ölçüde emri bi'l-ma'rûf ve nehyi an'il-münker yapmanın vacip olduğunu görüyorum.[298]

[298] Cilt: 5, Şahsi Risâleler/11

55- MESTLERİN MESH EDİLMESİ HUSUSUNDAKİ KAVLİ

Nebi (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den sahih olarak yaklaşık olarak 50 veya 80 ya da daha fazla sahabe mestlerin mesh edileceğine dair rivayette bulunmuştur. Bunu inkar eden bid'atçıdır.[299]

[299] Rafızilere Reddiye/41

56- MUT'A NİKAHI HAKKINDAKİ KAVLİ

Mut'a nikahı önceleri helal idi ama sonradan nesh edildi ve sonsuza kadar haram kılındı. Bu mut'a nikahını kıyan kişi, nefsine zina kapısını açmış olur.[300]

[300] Rafızilere Reddiye/47

57- NİYAHA (AĞIT YAKMA) HAKKINDAKİ KAVLİ

Niyaha (ağıt yakma) ya gelince; o, cahiliyyenin münker âdetlerinin en büyüklerindendir.[301]

[301] Rafızilere Reddiye/47

(ŞEYH'İN) SÖYLEDİKLERİ HAKKINDA SON SÖZLER

İşbu eserde Şeyh'in akîdesini veciz bir biçimde sundum. Allah, sözlerimize vekildir.

Allah'ın fazlı ve sonsuz inayeti ile **"Şeyh İmam Muhammed bin AbdulVehhâb'ın Akîdesinin Beyanı Konusunda Son Noktayı Koyan Sözler (Fasl'ul-Hitâb)"** adlı bu kısa eserin yazımı, Şam diyarının güzel Halep şehrinde, Hicreti Nebevinin (hicret eden o Nebî'ye salâtu selam olsun) 1414. senesinde, mübarek Ramazan ayının 23'üne tekabül eden bir gece içerisinde tamamlanmıştır.

içindekiler